

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izjemi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez izdodbe vpošiljatelj naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Škopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

V smislu § 17. društvenih pravil se sklicuje

občni zbor
delniškega društva
Narodne tiskarne
na dan 13. maja 1906
ob 11. uri dopoldne
v prostorih Narodne tiskarne.

Dnevni red:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Bilanca Narodne tiskarne za leto 1905.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividende.
4. Volitev pregledovalcev računov.
5. Posamezni nasveti.

Opomnja: Kdor hoče v obnem zboru glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred obnim zborom vložiti v društveno blaginico.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

K boju za Drago.

Iz Drage na Kočevskem.

Prav slabi časi se nam obetajo Slovincem. Železni obroč mogočih sovragov slovenstva se vedno tesneje oklepa okoli našega narodnega života. Posledica tega je, da se dan na dan krčijo meje naše tužne domovine in da ginevajo obmejni Slovenci, ki se potaplajo zlasti v širokem morju germanstva. In da je temu tako, se ne smemo kar nič čuditi. Narodna mlačnost preveva namreč vse slovenske sloje in k tej naši nesreči se je pridružilo v poslednjem času še črno izdajstvo, ki kupčuje z narodnimi interesi, kakor da bi bili tržna roba, ki se proda onemu, ki obljubi plačati zanjo višjo ceno v samopašne strankarske namene. — V prirojeni nam malomarnosti in zaspanosti mirno in brezskrbno gledamo, kako se zajeda v naše narodno meso črv kapitala tuje podjetnosti, ki ošabno breca od sebe vse, kar spominja na slovenstvo, kakor hitro se je od naših prirodnih zakladov in delavskih sil nasitil in

odebelil. — V svoji strpljivosti in popustljivosti v narodnih stvareh smo prišli tako daleč, da k nam privandrana svojat, ki se redi od naših žuljev, vedno drznejše dviga svojo glavo ter vedno poželjivše steguje svoje grabljive prste po slovenski zemlji. Posledica naše hlapčevske vdanosti pa je, da se z nogami gazijo in tepajo naše pravice ter davi in ob zid pritiska slovenski živelj vsepovsod, kjerkoli sili germanski živelj na površje in do nadvlade.

Nič čudnega torej, ako je imela vlada pogum, razveljaviti prvotne občinske volitve v Dragi ter samovoljno — vkljub vsem protestom — razpisati nove volitve v času, ko slovenskih volilcev, ki si po zimi služijo kruha v daljni tujini, ni bilo doma. Namen je bil prozoren. Oropati se je hotelo slovenstvo zopet za eno slovenskih občin in ta rop se je tudi na prav drzen in umazan način dejanjski izvršil. Računalo se je pri tem ropu seveda z onemoglostjo naprednih slovenskih elementov, kakor tudi z izdajstvom črnih slovenskih banditov, ki so v stanu prodati najvišjalnejše slovenske interese, kadarkoli se jim obeta še tako majhen strankarski dobiček. — Zelo pa se motijo drzni roparji, če mislijo, da ostane njihov rop nekanzovan. Rop je namreč kaznivo dejanje in zato ne sme uiti tudi rop, ki se je izvršil nad slovenstvom v Dragi, zaslužen kazni. Smeli roparji naj se ne tolažijo s tem, da je slovensko rodoljubje že izumrlo, kajti iskra narodne navdušenosti še vedno tli in prvi pih bo, zanetil v naprednih slovenskih vrstah plamen narodne navdušenosti, ki bo objel narodne izdajce in z njim roparsko drhal ter mahoma uničil združeno sodrgo, ki hoče ugonobiti slovenski živelj v narodno izpostavljenih slovenskih krajih.

Usoda slovenske Drage še ni zapечатena. Zato ne bomo že danes govorili o nepravilnostih in nepostavnostih, ki so se vršile pri zadnjih občinskih volitvah v Dragi. Tudi je še čas, da razkrijemo slovenski javnosti, kako se postopa v slučajih, ko predseduje volilni komisiji vladni zastopnik in ko se gre za to, da se

iztrga občinska uprava Slovincem iz rok, da spozna slovenski svet naklonjenost, ki jo goji c. kr. vlada napram vselej lojalnim Slovincem. O vsem tem bo čas govoriti potem, ko bo rešena pritožba, ki se je vložila proti zadnjim občinskim volitvam, s katero rešitvijo pade šele kocka o bodočnosti slovenstva v Dragi.

Slovenski živelj se ne pritiska torej ob zid samo v obmejnih slovenskih deželah, ampak tudi na Kranjskem, in da je temu tako, smo krivi največ sami. Namesto da bi se trdno oklenili gesla: „Svoji k svojim“, nismo še vedno svoje težko prisluzene groše svojemu krutemu sovragu v naročje, da temlaže trka na svoje prste se ponša s svojo davčno močjo. Strupenega gada si torej sami gojimo na svojih razgaljenih prsih, ki izliva svoj smrtonosni strup v našo narodno grud. — Slovenci! ali boste še dolgo gojili strupene pijavke na svojih prsih? Ali ni že čas, da se zavemo, kaj smo dolžni samemu sebi in svojememu preziranemu in tlačnemu narodu ter se enkrat za vselej otresemo strupene zalege, ki pije in zastruplja našo narodno kri? Zdramimo se vendar že iz dolgotrajnega spanja ter spoznajmo, da je rešitev za nas edinole v geslu: „Svoji k svojim“. Slovincem ne bo namreč poprej zagospodoval na svoji lastni zemlji, dokler se trdno ne oprime tega gesla. Šele potem, ko bomo izstradali drznega tujca, strli bomo njegovo moč med nami in obenem zadušili nemško nasilje, ki tako kruto pritiska na naš živelj vsepovsod, kjerkoli je prišel Nemec vsled naše lastne krivde do premoči in nadvlade.

Ozirov ne bi smeli v tem oziru sploh poznati. Sicer pa tudi Nemec ne pozna nobenih ozirov, kadar se gre za njegove narodne interese. To občutijo zlasti naši obmejni brati, in občutimo v najizdatnejši meri tudi Slovenci v Dragi. Gorje onemu, ki je navezan na zaslužek v gozdih nemškega fevdalca kneza Auersperga. Do-

tičnik se mora ali ponemčiti ali pa ne sme niti pogledati v ono stran, kjer rastejo hoje in smreke omenjenega fevdalca. Zavedni slovenski vozniki se brez pardona tirajo po hajlovskih hlapcih iz Auerspergovih gozdov in izgnali bi se povsem, da nista vezana podjetnik in knez Auersperg na slovenske voznike, zlasti na one iz Travnika, brez katerih bi hloidi gnili po Auerspergovih gozdih. — Še pred zadnjimi občinskimi volitvami v Dragi so kneza Auersperga hajlovski hlapci žugali in pretili, da oni, ki ne bo volil vsenemško, ne bo smel več v Auerspergove gozde. Čisto naravno je, da se je dal marsikateri slovenski volilec ostrušiti, in tako smo izgubili mnogo glasov. Naduta hajlovska gospoda je pač pozabila, da so prav tisti slovenski možje, ki se jih zdaj tako brezobzirno tira iz Auerspergovih gozdov, pred nekaj leti zadušili velik požar v enem najlepših Auerspergovih gozdnih delov, ki bi bil sicer gotovo zapal žrtvi plamena. Slovenci so torej rešili knezu Auerspergu milijone in za njih dobro delo žanjejo zdaj prav kruto plačilo.

Slovenskemu občinskemu odboru v Dragi se očita, da je slabo gospodaril z občinskim premoženjem. To očitanje je služilo nasprotnikom kot agitacijsko sredstvo pri zadnjih občinskih volitvah in zato ne bo odveč, ako si ogledamo, v koliko je utemeljeno in upravičeno.

Ko je leta 1882. prevzel slovenski občinski odbor občinsko upravo v Dragi, ni bilo niti novčiča v ubožni blagajni. Danes pa je v ubožni blagajni prihranjenih približno 2460 K. Slovenski občinski odbor je kupil pred nekaj leti 23 oralov in pol gozda za 4800 K in danes je vreden ta gozd nad 10 tisoč kron. Občina poseduje sedaj 38 oralov sveta in ves ta gozd je do vinarja plačan. Prevzel pa je slovenski občinski odbor od kočevskega-celo kasarno ničvrednih dopisov, a nobenega občinskega zakonika in sploh nobene knjige, ker so jih bili Kočevjarji prodali nekemu trgovcu, ki je zavijal vanje milo in drugo tržno blago. In ti kočevski pritlikavci se upajo očitati sedanjemu slovenskemu

občinskemu odboru slabo gospodarstvo!

Resnica pa je, da ravno hajlovski odbor, kakršen se je izlegel pod vladno zaščito pri zadnjih občinskih volitvah, nima niti najmanjšega pojma o občinskem gospodarstvu.

Kako naj bi pač znali dobro gospodariti s tujim premoženjem ljudje, ki niti sebi gospodariti ne znajo?!

Izmed odbornikov, ki jih je izvolila kočevska klika, sta namreč samo dva posestnika, vsi ostali so hišarji (kajzarji). Vseh 12 novoizvoljenih hajlovskih odbornikov in namestnikov skupaj plačuje samo 162 K in 83 h neposrednjega davka, dočim ga plačuje en sam odbornik slovenske stranke 286 K 56 h, torej za delih 123 K 73 h več, nego vsi odborniki in namestniki nemškutarske stranke skupaj.

In taki ljudje, ki niso znali sebi ničesar prigospodariti, naj bi dvignili blagostanje v občini! Ali je mogoča še večja ironija?

Želeli bi pač, da bi sig. Schwarz, pod čigar kumstvom se je izlegel ta famozni odbor, ogledal malo svoje mozičke in prepričani smo, da bi zardela njegova sicer bleda in upala lica.

Ne bilo bi prav, če bi zaključili, ne da bi se s primerno dostojnostjo spomnili zaslužnega moža, ki se je mnogo trudil, da so nastale sedanje tužne razmere za Slovence v občini Draga.

In ta mož, ki ga hočemo v naslednjih vrsticah proslaviti, je gospod Tomaž, ki kaplanuje in rešuje grešne slovenske duše tam nekje na Blokah.

Ko bi Slovenci v Dragi ne bili slišali nikdar sličnega imena, ne bi bilo prišlo tako daleč, da bi se morali iznova bojevati za zmago, ki so si jo bili že pred četrtsotletja slavno priborili.

Če bi bila pobila Slovence v Dragi hajlovska drhal, bi jih bilo sram in bi molčali. Toda ta druhal jih ni podrla na tla, ampak z njeno pomočjo eden tistih bojevitih dušnih pastirjev, ki rešujejo katoličanstvo med prav tako nevedno, kakor verno slovensko rajo.

LISTEK.

Povest o novem plašču.

Črtica, spisal Vitomil Jelenc.

Težko je človeku, ki je zašel in si ne zna pota iz svoje zagate. Vsaka mala iskrica vzbuja mu nade; vedno dalje in dalje se vspenja, dokler slednjič ne spozna, da je zgubljen; a vzlic tega še vedno upa, še vedno kopni kvišku.

Naša narava je vstvarjena v to, da vedno želi in kopni kvišku, da hrepeni po bitju, ki je nad nami, a tudi v nas samih.

Najhuje pa je v vsem tem, da se hočemo vspenjati vedno više in više, a ne doznamo, da stojimo do ust v blatu, ki nas duši, tlačí k tlom, ki nas ubija.

Dobro žive dandanes le lumpi in norci. Oni ne poznajo idealov, življenje jim je sedanost, bodočnost jim olepšava njih vagabundstvo.

A ljudje, ki imajo v sebi še

ideale po lepoti in kreposti, begajo kakor temne sence okoli; njih upi in nade dovede so jih v neznane kraje, kjer jih čaka boj in smrt. Boriti se s srečo, življenjem, ideali — kdo ne bi podlegel? In tako vidimo ljudi, ki padajo in nikdar več ne vstanejo. Preko njih trupel drve njih nasledniki naprej. In ko ne ostane od njih ničesar več nego napol strohnela lobanja, vzame jo morda kdo potomcev v roko in se ji nasmeji: „Norec! Zakaj si živel? Morda zato, da mi sedaj teptamo tvoje kosti?“ A poleg ne pomisli, da čaka njega ista usoda, da se more z njim isto zgoditi.

No na bodočnost se ne misli! Tisočletja že divja boj z življenjem, rodovi poginjajo, a čas beži. Kaj je življenje; nemirno plavajoč čolnič, brez jader, brez krmila, brez sidra in brez pristana. Naše življenje je čolnici sredi morja. Vetrovi dvigajo valovje, ki gonijo čolnič semintja po neskončni gladini. Vsaka sapa ga suče; dokler ga slednjič ne pogoltne neizmerno vodovje, ali pa ga treščijo valovi ob pečine in ga razbijejo.

To je človeško življenje!

In kaj smo mi ljudje, posamniki? Mi smo vodniki čolna. Mi smo veslarji brez vesel, krmarji brez krmila. — — —

Zadnji žarki zapadajočega solnca obsvetljujejo morisko ravan. Kako lep je solnčni zahod na morju. Vedno niže in niže se spušča solnce, krvavi žarki se upirajo v vodovje, ki blesti in leskeče, kakor goreča ravan. Slednjič izgine solnce za sinjim vodovjem. Krvavordeča zarja se dviga izza morja, iz daljave zašepeče tih zefir, valovje skrivnostno šepetaje in pljuska ob bregove, tajinstven mrak priplava nad zemljo. Tam zadaj na morju se pa oglasi tiha ribičeva pesen, ki prodira v tih večer.

Kako poezije polni so večeri ob morskem obali. Kako rad sedim izven mesta ob obali na skali in občudujem ta tih tajne polni mrak. Oko mi zre v daljavo, morje se svetli; tam daleč, daleč pa zasije blede luna in se zrcali v neskončni gladini. Blagodejno upliva ta slika na človeško sree ...

Mirno, tiho ... je morje, a v nas buči vihar, boj ... Ko se pa ozreš na tiho morje, prenehajo ti vsi boji; vsaj za nekaj časa utolažen se vračaš. Če imaš še kaj moči v sebi, skušaš živeti, če ne se pa udaš svoji usodi, da te nalik čolnu uniči ali pogoltne.

Bil je lep večer. Po obali se je počasnimi koraki in v tla gledaje šetal Milan Samec.

Samec se je jako rad sprehajal zvečer ob obali. Ta mir, ta bajnost pomorskega večera je blagodejno vplivala na njegovo dušo. Bil je eden izmed onih, ki so zašli v življenju, a znali si niso rešilne steze.

Bil je dokaj premožnih staršev, ki so ga po dokončanih srednjih šolah obilno podpirali na vseučilišču.

Poln lepih nadej, poln veselja do dela in poštenosti je prišel na Dunaj. Sklenil je pridno delati, da postane kdaj koristen svoji domovini, vreden član človeške družbe.

Toda komaj je okusil velikomestno življenje, so se razpršile njegove lepe nade v nič. Poštenost, delo, domovina, človeštvo mu je po-

stalo star razcapan plašč, katerega je vrgel na gnojišče in se odel z drugim, novim plaščem.

Ta novi plašč ga je početkoma težil, dušil, večkrat ga je hotel odvreči, a ni ga mogel, tiščal in tesno se ga je prijel. No, polagoma se ga je pa privadil in ni mogel več živeti brez tega plašča. In včasih se je postavil v svojem plašču pred zrcalo in jel modrovati:

„Kaj hočem? Nič ... Kaj sem? Nič ... Kaj bodem? Nič ... No lepo! Nič, nič, nič! In za ta trojni nič naj se ubijam, za trojni nič naj žrtvujem vse svoje moči. Lahko bi se mi smejali ljudje. Raje se zavijem v plašč in živim, živim ...“

Ko se je stemnilo, podal se je Milan v življenje. Začetkoma ni vedel, kaj da se godi z njim; čutil je le neko opojno slast, čutil, da mu hitreje po žilah pölje kri. Vdajal se je bolj in bolj temu opojnemu razkošju. Zdel se je enak bilki, ki jo vsaka sapa odnese. Vendar je imel v sebi kolikor toliko moči. A premagati se ni mogel.

Zdaj ste srečni, g. Tomaž, ko ste dosegli svoj namen.

Izkopali ste grob slovenskemu življu v Dragi in na nagrobni spomenik zapisali: „Spar und Verschuss-kasse in Suchen.“ Čast in slava, kakršna gre tako zaslužnim slovenskim možem! Amen.

Ljubljanska ljudsko-šolska poslopja in drugo.

(Iz učiteljskih krogov.)

Tekom časa se je za ljubljansko ljudsko šolstvo mnogo storilo. Sezidale so se stavbe, ki so na prvi pogled res lepe in za šolsko uporabo ugodne. Vendar imajo te stavbe svoje hibe. Te hibe so se zakrile po večjem radi tega, ker se pri projektiranju novih šolskih stavb navadno ne ozira na razvoj šolstva in ker se ne pokliče v števni odsek izkušenih šolnikov.

Šolske stavbe v Ljubljani so premajhne in prevelike. Premajhne so samo dvema faktorjema: c. kr. mestnemu šolskemu svetu in mestnemu občinskemu svetu; prvemu, ker ne more vseh otrok nabasati v te človeške kurnike, drugemu pa, ker je neprijetno vedno odrgovati možnico. Drugače so pa po mojem, kakor po mišljenju mnogih, ta šolska poslopja prevelika; zakaj? hočem v naslednjem pojasniti:

Število šolagodišnih otrok narašča od dne do dne, šole so prenapolnjene, treba bo zidati novo šolsko poslopje. Napravil se je sklep: Sezidali bomo novo poslopje, da bo že enkrat mir, kar za pol milijona kron. To je lep sklep in velika požrtvovalnost. Tako šolsko poslopje bo tudi nekaj izdalo, toda sezidala se bo zopet „kasarna“. — V Avstriji zelo radi posnemamo v marsičem Nemčijo, toda s tem nedostatom, da posnemamo stvari, ki so v Nemčiji prišle ob veljavo že pred več leti. Sedaj je v Nemčiji v veljavi za javne stavbe, zlasti za šole in vojašnice „paviljon zistem“ — in to je prav. Bodoča poslopja ljudskih šol v Ljubljani naj bi bila bolj majhna, eno kvečjemu dvonadstropna poslopja, pripravljena za petrazrednice z dvema paralelkama. Ta poslopja naj bi se razdelila po raznih delih mesta. Vse tri sedaj obstoječe ljudske šole naj bi se popolnile (dve so itak že) v osemrazrednice.

Petrazrednice v raznih delih mesta bi imele v vsakem oziru veliko prednost pred morebitno eno šolo, ki bi bila nameščena v kakem labirintu. V vzgojevalnem, kakor tudi v moralnem oziru bi bila to lepa pridobitev, ker bi se ne koncentrirala v enem delu mesta taka množina otrok. Oskrbljeno bi bilo s tem tudi za varnost otrok na cestah. Res pravo čudo je, da se ne dogajajo sedaj nesreče, ko drvi zlasti opoldne vse polno otrok in odraslih po ulicah. — Kolike važnosti pa bi bila po raznih krajih razpostavljena šolska poslopja tudi glede oddaljenosti. Sedaj mora otrok prekoracičiti včasih celo mesto, predno pride

do svoje šole. — V sanitetnem oziru bi se pridobilo takisto mnogo. Naj se sedaj pritepe kaka bolezen na obstoječe šole, — 700 do 800 otrok je takoj brez pouka. Kolika zamuda, kolika škoda! Mala poslopja se tudi lažje snajžijo, zračijo in sploh v snagi drže. — In disciplina! — Koliko mladine se pokvari tam, kjer jih je toliko nakopičenih. Vkljub vsemu trudu ni mogoče vzdrževati oni red in disciplino, ki bi bila iz pedagoških načel potrebna in koristna. Da bi bili tudi didaktični uspehi boljši, ni dvoma. So pa še druge okoliščine, ki naravnost zahtevajo potrebo malih poslopij. Računati moramo vedno z elementarnimi nezgodami. Naj pride ogenj, ali potres, pri teh razmerah je skoraj nemogoče, da bi se ne dogodile katastrofe, ki bi usekale globoke rane vsem mestnim prebivalcem. Sedanja šolska poslopja je nemogoče v kratkem času izprazniti. — Vse to naj bi pomislili merodajni faktorji. Načrt nove šole na Poljanah bi se ne smel realizirati. Ta načrt ima že sam na sebi vse polno hib in nedostatkov, poleg tega pa bi bila, kakor zgoraj rečeno, zopet ena „kasarna“ več. — Ali ne bi bilo pametneje zidati za ta denar štirih šolskih poslopij na raznih krajih mesta? Gotovo je, da bi te šole ne stale več, posebno če bi se oziralo na načelo, da ni potreba šolam vnanjih dragih okrasov. Da vnanji okrasji; koliko se zavrže denarja samo zato, da se divimo pobeljenemu grobu! Šola bodi znotraj lepa, zunaj zadostujejo primitivne olupave, ki imajo to prednost, da ne dajo veliko popravil. — Vzemimo, da bo stala nova šola 250.000 gold.; se-li mar ne postavi za ta denar štirih lepih petrazrednic à 62.500 gold. Da, vsekakor bi se moralo na to misliti. Ugovarjalo se bo, da je velika stavba že radi stavbišča ceneja, da se ena stavba lažje vzdržuje nego štiri, da je treba za eno šolo manj učil itd.

Nekaj bi bilo morda res, ali če se pomisli vse prav dobro, ni tolike razlike, da bi se morala uvaževati, če se primerjajo z njo dobrote gori označenega projekta. Glede stavbišč moram poudarjati, da ima mestna občina dovolj zemljišč, če jih da za javne stavbe; komu jih pa da, ali mar ne sama sebi in meščanom, katerih skupna last v širšem pomenu so ta zemljišča. Kar se vzdrževanja stavb tiče, ne bo velike razlike med vzdrževanjem štirih malih stavb, ali ene velike. Glede učil pa pripomnim, da bi stala učila ene velike šole ravno toliko, kakor učila štirih malih. Če hoče učiteljsvo na veliki šoli res rabiti s pridom učila, jih mora biti toliko na zavodu, da ni potreba čakati enemu, kdaj bo drugi zopet prinesel učilo v kabinet. Vseh vrst učil mora biti po več izvodov. Torej tudi tukaj ni prihranka. — „Ali telovadnice se bodo morale na vsaki šoli napraviti, te pa stanejo z raznim orodjem vred mnogo denarja,“ se bo ugovarjalo. Da, stanejo res, toda mislim, da bi bil že vendar čas, da bi se mislilo na to, da se te-

lovadba „starega cofa“ že enkrat odpravi.

Kaj je namen telovadbe? Mislim, da ni nič drugega nego uriti tako vse telo, kakor posamezne ude h gibčnosti. Drugi, ali bolje rečeno prvi namen telovadbe pa bodi krepiti telo. Se li krepiti telo in uri v gibčnosti s tem, da se po lestvah hodi, da se pleza, skače čez kozla, teče v krogo-teku v zadulhi, z nebrojnimi mijazmi napolnjeni telovadnici? Pojdite, pojdite, ali je namen ljudske šole vzgajati klovnove? Ne, ne, taka telovadba se mora odpraviti. Mladina si naj uri in učvrsti telo v prosti naravi! Proste vaje v hoji in stoji z ročkami in palicami ter razne igre, to bodi bodoča telovadba. Toda ta telovadba naj se goji na prostranem dvorišču novih šol, kjer se naj zbira mladina tudi ob času odmorov. Za ukrepitev telesa naj bi mladina v spremstvu učiteljsva v poletnem času delala daljše izlete. En sam izlet bi imel gotovo več koristi, kakor sto ur telovadbe v beznicah naših telovadnic z mijazmi in prahom napolnjenih. — Nove šole naj bi imele pač eno veliko sobo v obliki naših telovadnic, a ta soba bodi prostora raznih vsilic, imej pa en oder, raz katerega bi se naj urila naša mladina v govorih, deklamacijah in igrah. Ta soba naj bo zbornica naši mladini. Telovadba pa naj bo na prostem, pod milim nebom na dvorišču o poletnem času. Na ta način odpade tudi skrb za telovadnico.

Povedal sem s tem le svoje misli želeč, da bi se upoštevale. Žaliti ne mislim s tem nikogar. **Dixi.**

Pismo iz Hrvatske.

V Zagrebu, 27. aprila.

Na Hrvatskem se je rodil čudež. Rodila je mila majčica našo narodno stranko, rodila — program.

Pred volitvami se je hotela nakriti, da se pokaže volilcem v novi opravi, nališpala se je s programom, ki ga je vzela opoziciji, da pokaže peštanski vladi, kako je napredovala izza zadnje konference svojega pokrovitelja, gospoda bana, z ministrskim predsednikom.

A sedaj — nikar se ne čudite, ker ste dosedaj slišali o najhujšem pritisku naše večine — da se odeva narodna stranka s programom, na katerem je zapisano z velikimi črkami: svoboda tiska, splošna, direktna in tajna volilna pravica, porota itd. . . . Seveda se ji vse smeje, češ, da ji tak program ne pristaja. . . .

E, dober je strah, komur ga je dal Bog, pravi hrvaški pregovor. Wekerle je rekel banu Toši, da ne more z njegovo stranko razpravljati, dokler se ne reformira. A ona, kaj se hoče, obeta vse, samo da se zdrži na krmlu in pri jaslih: tako se je rodil ta program. — In vse je veselo v narodni stranki. Starodavni predsednik Vasa Gjurgjević je ves srečen, da je narodna stranka dobila program.

Siromaček, tako je odrevenel, da ne občuti, kak udarec v obraz je ta

program za preteklost stranke. Udarci v obraz! Ko bi ti ljudje imeli obraze, a pri njih je samo trebuh, a za tega je njihova sedanja taktika dobra. Saj vedo, da je njihov program navadna vaba, ker ako bi ga tudi le deloma izvrševali — bi se ubili. A zakaj so potem ta gospoda umaknili poroto, zakaj so ubijali časopise, zakaj so vodili dosedaj vsake volitve (in tudi to pot jih bodo), ako sedaj zopet mečejo v svoj program svobodo tiska, obnovitev porote in splošno volilno pravico. . . .

A kaj pomeni ta novi program narodne stranke za dr. Nikolo Tomašića? Kaj pomeni ta sprememba taktike narodne stranke, kaj kaže plemenitemu upokojenemu hrvaškemu ministru, ki je še v nedavni številki službenega lista in glasila narodne stranke grmel, kako se strinja z vsem tem, kar se je v Hrvaški dogajalo in kar se z opozicionalne strani rodi? Kaj pravi stranka temu Khuenovemu slugi, ki nas je za Veliko noč obdaril z obetanjem, da hoče ostati vedno isti in dosledni. Jasno je, da mu pravi, da je odigral v narodni stranki svojo igro, in da je potegnil krajšega.

Govori se, da bi ban in presvetla banica se še rada grela na najvišjem narodnem mestu, a znano je, kako je Wekerle označil s svojim pregovorom našo narodno stranko, da odtgne Khuenove kreature. Za to bi bilo treba odstraniti Tomašića. . . .

Nekateri člani narodne stranke, kakor grof Štefan Erdödy in grof Bombelles si prizadevajo, da dobijo zvezo s konservativnimi elementi opozicije, in to se lahko spravlja v zvezo z najnovejšo metamorfozo narodne stranke.

Daljnji razvoj dogodkov bo v marsičem odvisen od posledic volitev, tako pri nas kakor na Ogrskem. Sedaj drži narodno stranko na Hrvaškem pokoncu Wekerle in kamarila. Ako pride na Ogrskem, kar je pričakovati, neodvisna stranka do večine, doigrali so madžaroni svojo vlogo.

Pri nas se je razvila že živahna volilna borba. Madžaroni so dosedaj postavili kakih 70, koalirana opozicija okoli 60, frankovci kakih 40, a Radičevi pristaši svojih 20 kandidatov. Razen tega je kakih 8 kandidatov izven strank. Tako je za 88 volilnih okrajev postavljenih približno 200 kandidatov. V nekaterih okrajih kandiduje po pet oseb. Boj bo torej hud. Frankovci so potaknili kandidate, kjerkoli bi bil dvomljiv uspeh koalirane opozicije, samo da napravijo uslugo vladi ter preprečijo uspeh opoziciji. Zdi se, da jim je zato zagotovljeno gotovo število mandatov. Po današnjem položaju bi mogla združena opozicija spraviti v sabor svojih 15, čisti svojih 10, a radičevci 2 do 3 kandidate. Take posledice bi seveda bile v najugodnejšem slučaju, ako računamo, da so avtonomni uradniki vezani in verujejo v vladno obetanje, da se izvršijo čiste volitve. Zajemnim uradnikom je zajamčena svoboda glasovanja, za kogar hočejo.

Dočim se sedaj že ukazuje obetanje čistih volitev s strani vlade z lažmi na ta način, da razpošilja v dvomljive, negotove volilne okraje (Valpovo, kjer kandiduje naprednjak dr. Lorković) vso množino orožnikov in da prepoveduje opozicijske volilne shode (Belovar).

V Zagrebu se razvije najvažnejša volilna borba med dr. Tomašićem, ki se je umaknil iz svojega starega okraja ogulinskega, kjer so uradniški glasovi v večini, boječ se sedaj svobode zajednih uradnikov in med opozicionalcem grofom Miroslavom Kulmerjem. Dosedaj so postavili za zagrebške okraje frankovci svoje tri kandidate v osehah dr. Franka (I.), dr. Tkalčiča (II.) in nekega Peršića, a madžaroni prof. Pliverića (I.), dr. Tomašića (II.) in Ferdo Šaja (III.), dočim bo združena opozicija danes naznanila svoja ostala dva kandidata.

Danes je sodišče sedmice v celoti potrdilo obsodbo urednika „Pokreta“ V. Wilderjara na šest mesecev ječe in na izgubo jamčevine 2000 K. Ako naj to obsodbo smatramo za prvi dokaz o odkritosrčnem izpolnjevanju programa naše stranke (za svobodo tiska) koliko naj verujemo v čiste volitve? — Bomo videli!

Državni zbor.

Dunaj, 27. aprila. Tudi današnja seja se je izpolnila z razpravami o nujnih predlogih. Baron Gautsch je odgovoril na tri interpelacije zaradi preobrata na Ogrskem. Vse velike stranke so odgovor sprejele molče, le Schönererjanci so nekaj rogovili z medklici.

Posl. Wastian je interpeliral zaradi sredstev za regulacijo Drave nižje Maribora.

Posl. Jäger je utemeljeval vsemuško interpelacijo zaradi češke obravnave v Ašu. Pravosodni minister Klein je odgovarjal, češ, da daje naredba iz leta 1880. (Stremayrova) vsakemu državljanu v kraljevini Češki pravico, da se vrše kazenske obravnave pri vsakem sodišču v jeziku tujca. To naredbo sta odobrila svoje časno obe zbornici. Po teh besedah so začeli Vsenemci razgrajati z medklici, a češki radikali so jim krepko odgovarjali. Prepir je trajal dobrih deset minut. Seveda je bila nujnost odklonjena.

Potem se je začelo razpravljati o Schönererjevem nujnem predlogu zaradi razmerja Avstrije napram Ogrski. Govoril je le posl. Stein, nakar se je razprava prekinila.

Zakonski načrt glede umazane konkurence se je brez prvega branja izročil obrtnemu odseku.

Posl. Biankini je urgiral dogovor na svojo interpelacijo, naj vlada poroča o stanju v Kaliforniji živečih Hrvatov ter predloži imenik v San Francisku ponesrečenih Hrvatov.

Dalje v prilogi.

Včasih se je skušal vzdržati, ostal je doma in skušal odvračati svoj novi plašč! Prašal se je, kam hoče . . . čutil je, da drvi v pogubo, a nikjer da ni zavornic . . . Tedaj se je ozrl na svoj novi plašč, ki ga je kakor elektrizoval: proč treznost in vse, kar je mislil prej, ko je nosil še stari raztrgani plašč; sedaj ima novega; kako lep je bil ta plašč, bil je dolg, imel je dvojne vrste gumbov, baržunast ovrtnik . . .

Vedno bolj se je vdajal Samec življenju . . . Ako se mu je tupatam porodila kaka lepa misel, vselej je bil neprijetno dirnjen, nemirno si je pogladil vroče čelo — a živel naprej . . .

Oči so mu postale zatekle, lica so mu upadla, življenje mu je izginilo z obraza, le oči so mu nemirno begale naokrog.

Izgubil je vse, izgubil srečo, izgubil veselje, izgubil življenje, le svojega novega plašča ni izgubil.

Navadno ga ni več čutil na sebi; ako so ga ljudje ogledavali, se jim je smejal. A plašča le ni mogel, ni hotel odložiti, gotovo bi raje odložil srajco, kakor pa svoj novi plašč . . .

Milan Samec je prestal vse iz-

pite, a svojega novega plašča ni mogel izgubiti. * * *

V večjem pomorskem mestu je bi Samec nameščen pri sodišču.

Imel je srečo in protekcijo in je kmalu postal adjunkt . . .

A svojega plašča ni mogel zameniti. Tudi se mu ni hotel raztrgati ali pomazati, kil je vedno kakor nov.

Južno podnebje je tudi vplivalo na Samca . . . Z zanimanjem je opazoval južne vročerkve signorine, črnolase, črnooke . . .

Čimdalje bolj je naraščalo v njem nepremagljivo kopnenje, preševna slast se ga je polasčala, divjaj je, kakor blaznik, iskat si žrtev in utehe . . . Napol pijan je taval okrog, sovražil ves svet, sovražil življenje, proklinjal svoje življenje, svoje rojstvo . . .

A plašč je še vedno pokrival njegova ramena.

Večkrat je šel na sprehod ob obali iskat si miru, utehe, a našel je ni; hipno se je potolažil, ko se je pa vrnil v mesto, opazil je na sebi svoj plašč in trenotno so minili vsi sklepi. * * *

Milan Samec je sedel v sodni dvorani kot sodnik. Nemirno je zrl okoli, prsa so se mu burno dvigala . . .

Tedaj privelo v dvorano obtoženca . . .

Samec dvigne glavo in ga pogleda . . . In tisti hip zapazi, da nosi obtoženec tak plašč kakor on sam . . . kakor napol mrtev omahne, stemni se mu . . . v tistem hipu se mu pa zdi, da je uprl obtoženec vanj svoje oči in mu smehljaje rekel:

„Kaj ti misliš mene soditi, ko imaš tak plašč kakor jaz?“

Tedaj hipno Samec vstane, vzklikne divje:

„Ne morem!“ in beži kot divja zver iz dvorane . . .

Na skalah ob morski obali obstane . . .

Samospoznanje se mu vrine v dušo.

„Zašel sem! Ne morem več ven! Kdor pa nima toliko moči, da bi se vrnil iz greha v pošteno življenje, naj pogine . . .“

* * *

In valovje je zašumelo . . . Iz daljave je zavel tih zefir . . . morje pa je pljuskalo tiho ob obalo . . .

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Konec.)

Minilo je četrto leta. V Trstu je že vladal poletni dolčas, kajti kdor je mogel, je bežal pred vročino na deželo ali je vsaj poslal tja svojo rodovino.

Neko soboto popoldne se je Marko tiho in kratko poslovil od stanovanja, v katerem je prebival toliko let in je stopil ven na cesto. Še en pogled je vrge na hišo žalosti, potem je urno odkorakal v mesto.

Toda če je tudi zapustil hišo žalosti, spomin na dogodke, kar jih je doživel, mu je sledil kakor senca.

Šel je še enkrat po mestu in si ogledal kraje, ki se mu bili ljubili, še enkrat si je ogledal poslopje, kjer je bil uredništvo „Alabarde“, potem jo je počasi krenil proti kolodvoru.

Srečavali so ga znani ljudje in se mu prijazno nasmehovali in ga ljubeznivo pozdravljali. Prav ta dan je ves Trst govoril o Diavolettu, kajti ta dan so vsi listi prinesli nad vse laskave ocene zbranih humorističnih črtic Markovih, ki so bile izšle v lični

knjigi in ki so jih ljudje kupovali tako, da je založnik že prvi dan zaslужil vse to, kar je bil plačal Marku.

Do odhoda vlaka je bilo še dosti časa. Marko se je podal na stopnice pred kolodvor in je motril slikoviti razgled, ki se mu je nudit. A spomin na hišo žalosti ga ni zapustil in očital si je, da je kriv vseh nesreč, ki so se zgodile, da je Lavro pognal v roke Sancinove, da je slikarja Karla zabil s pota poštenja, da je Prosena zapeljal v smrt, da je Tomajeva prisilil, da so si končali življenje.

Ko bi ne bil od Lavre zahteval absurdne preskušnje, bi ne bila nikdar prišla v dotiko s Sancinom; ko bi ne bil iz same domišljavosti, da pokaže svojo moč in svojo velikodušnost, napravil Karlu nezasluženo velike reklame, bi bil mladi mož ostal delaven in pošten umetnik, tako pa je postal plačani ljubimec poštarne lahkoživke in čakala ga je beda in sramota; ko bi bil Prosena pustil v miru in bi mu ne bil pomagal, bi ne bil dobil sredstev za svoj strašni namen, ki ga je plačal s svojim življenjem; ko bi ne bil v svoji jezi onemogočil Tomajevim dobiti še kje kako posojilo, kakor so je

Na predlog posl. Herzoga se v prihodnji seji otvorila debata o manjšem odgovoru barona Gautscha. Prihodnja seja bo v torek.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 27. aprila. Položaj se je danes današnjega dne v kolikor se je baron Gautscha še poslabšal. Poljaki stojijo nepremakljivo zoper politično reformo, kompromis in osebo ministrskega predsednika. — Edino upanje vlade je bilo, da Poljaki ne ganejo edini. Danes pa je izjavila demokratska frakcija, kakor tudi frakcija centra poljskega kluba, da nikakor ne nameravata kršiti solidarnosti poljskega kluba.

V „Slovanski zvezi“ so hudi na predsednika mladočeskega kluba, ker se pri kompromisnih pogajanjih zaradi volilne reforme in glede parlamentarniziranja ministrstva ni prav nič oziral na „lepi klub“.

Danes je sprejel baron Gautsch poslanca Ploja, Šusteršiča in Čevčevića, ki so se pritožili zaradi preziranja Jugoslovancov pri pogajanjih zaradi parlamentarniziranja ministrstva in v zadevi emškega mandata za Kočevje. Baron Gautsch je odgovoril, da se glede kočevskega mandata ni dal preudicati. Sicer se je govorilo o tem, naj bi dobili kranjski Nemci zastopstvo, toda gotovega se v tej zadevi še ni ničesar ukrenilo.

Sp parlamentarno komisijo mladočeskega kluba se bo baron Gautsch pogajal šele prihodnji torek.

Bodoče ministrstvo v Srbiji.

Belgrad, 27. aprila. Pašić bo jutri od kralja zahteval razpust skupščine. Tudi zarotniško vprašanje namerava rešiti, vendar bo pogajanja med Anglijo in Srbijo prevzela neka tretja država. Glede trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrski stavi Pašić take predloge, da bo z njimi Avstrija zadovoljna. — V novo ministrstvo vstopita Vesnić in Milovanović, prvi kot pravosodni, drugi kot minister zunanjih zadev. Tudi Živković je prispel v Belgrad iz Srbije.

Program za novi ogrski državni zbor.

Budapešta, 27. aprila. Vlada je sestavila za prihodnje zasedanje parlamenta sledeči program: Takoj v začetku predloži vlada zakonski načrt o osemmesecnem proračunskem provizoriju in o dovolitvi normalnega števila rekrutov. Zbornica bo oba načrta naglo rešila, tako da bodo vojaški nabori še v mesecu junija, nakar se takoj odpuste nadomestni rezervisti. Potem se sestanejo delegacije; medtem ko bodo de-

dobili od Lavre, bi pač ne bili šli v smrt.

Vse to si je Marko očital in duša njegova se je topila žalosti in obupa. „Proč, proč“ je bila edina želja, ki jo je še imel. Obrnil se je in naletel na drobnega reporterja, ki je policiji pomagal dognati identiteto Prosenova.

„Ah, dober večer“ je pozdravil reporter. „Čujete — ko bi smel vse to zapisati, kar sem o Vas izvedel, to bi ljudje zijali. Vražji človek ste. Živel ste v hiši, kjer je neko lepo dekle umrlo od strahu pred svojim ljubimcem, ker je ljubila Vas; trije nesrečni siromaki so se v tisti hiši zadušili; prismojeni Prosen je tam pripravil svoj atentat; nadarjen umetnik se je tam pokvaril in izgubil — in Vi ste občevali s temi ljudmi, živeč med temi kontrasti pisali mirno svoje črtice dan na dan in dan na dan se je ves Trst smejal. Vi ste pač srečnega temperamenta, Dia-voletto. Vaša duša je vedno vesela in sreča sploh nimate — kaj ne?“

Marko se je samo nasmešnil, potem je rekel:

„Dovolim Vam, da vse to tako popišete, kakor se Vam zdi, le eno dostavite: da sem danes pobegnil iz Trsta za vedno. Zakaj in čemu, to nikogar nič ne briga.“

Nekaj minut pozneje se je Marko odpeljal iz Trsta in čez nekaj tednov je bil pozabljen, kakor da ga ni bilo nikdar na svetu.

legacije zborovale na Dunaju, bo proračunski odsek v Budapešti pripravil proračun za leto 1906. Po odobritvi proračuna se parlament za 10 tednov odgodi. Poprej pa se še mora določiti, kako je izterjati zaostale davke. Zaostanki znašajo 200 milijonov kron.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 27. aprila. V Carskem selu zboruje že več dni ministrska konferenca, kateri prisostvujejo vsi ministri in druzi odlični državniki. Predseduje sam car. Konferenca se bavi s predelanjem državnih osnovnih zakonov. Ako dobe ti državni osnovni zakoni veljavo, ki so zoper konstitucionalno ustavo, prisilijo državno dmo k revoluciji, ker zastavljajo pota za vsako mirno poravnavo med ljudskim zastopstvom in birokracijo.

Odesa, 27. aprila. V Dušetu pri Tiflisu so prišli v državno blaginico v vojaške preoblečeni roparji ter odnesli 350.000 rubljev.

Sestanek ruskega, angleškega in nemškega vladarja.

London, 27. aprila. Sedaj je dognana stvar, da se v začetku septembra sestanejo v Darmstadtu ruski car, angleški kralj in nemški cesar. Dasi se zatrjuje, da bo imel sestanek le rodbinski značaj, vendar je brez dvomno, da bo vplival tudi na mednarodno politiko ter se bo tikal v prvi vrsti zrahlane trozveze.

Konflikt med Anglijo in Turčijo.

Carigrad, 27. aprila. Turčija je že par tednov v ostrem konfliktu z Anglijo zaradi dveh prepornih točk v Perziji in Egiptu. Konflikt se je sedaj zelo poostiril, ker se je sultan izjavil zoper vsako popustitev. Perzijski zastopnik je vsled tega naravnost grozil z vojno. Še ostrejši je konflikt glede Egipta, ker je arabsko in egiptovsko časopisje odločno na strani Turčije ter zametuje angleško protekcijo. Anglija je vsled tega na egiptovski meji znatno pomnožila svoje vojaštvo. Ena baterija angleškega topništva je dobila ukaz, da takoj odrine v Egipt, ravno tako tri stotnje pehote, ki je sedaj na Kreti. Skupno se pomnoži angleška posadka v Egiptu za 2000 mož.

Dopisi.

Iz Sore pri Medvodah. Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade. Ta pregovor se je pri nas natančno spošil na našem bivšem županu očetu Smovcu, kar je Smovcu najbolje znano. Oča Smove je govoril: Radi preganjanega župnika Berceta so me obsojali; sedaj bodem pa jaz začel, bo pa drugače. In res je prišlo vse drugače, kaj ne oča Smove? Župnika Berceta so pregnali „presvetli“; tebe, oča Smove, so pa pregnali vsi občani! Kaj takega se pač nisi nadejal, da bi te tvoji somišljeniki tako zapustili, oča Smove, in da se bo radovala vsa sorška in preška fara, da si se prekucnil z županovega stola in da ti je za vedno odzvonilo. Zapišni si pregovor: Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade. Pride pač za vsakega čas plačila. Najvišji in največji stebel vaše klerikalne bande se je tudi že zvrnil v jamo, je prejel plačilo tam doli, ker je vodil Marijine rožice pred škofa kot priče proti župniku Antonu Bercetu. Oča Smove, ali se še spominjaš 31. oktobra 1905? Kako si bil vesel, kako se ti je srce smejalo veselja, kako si bil dobre volje, ko si nosil župnijske knjige s tovariši v kaplanijo? Takrat si bil še oča župan. A ono veselje se je sedaj spremenilo v žalost dne 19. aprila popoldne, ko so občinsko blaginjo s knjigami vred tebi za vselej odvzeli, igrali na harmoniko in tolkli na rene in ukali tvoji sosedi? Vse si mislil pregnati, ki se niso tebi za lepo pokorili, tebi in g. kaplanu Brajcu in prav po klerikalno trobili v tisti rog, ki bi bil vama po volji! Toda zmotili ste se! Nadučitelja Antona Gernkeja in njegovo sopogo ste mislili spoditi iz Sore kot cigana, toda to ne gre tako lahko kot vi mislite, saj imamo Sorani tudi besedo, in smo tudi pripravljeni zato, če bi bila potreba; govorili pa bodemo samo čisto resnico, nič laži ne bomo tlačili vmes, kot je pri vas navada: Kako oba cenimo, kako oba spoštujemo, kako jih imajo naši otroci radi, kako sta nam priljubljena. Velikanski smrtni greh je, kaj ne —

da smo drevsnico naše kmetijske podružnice v Sori zasadili po trudu našega čislanskega gospoda Antona Gernkeja, ki nam je zastoj podaril okoli 200 dreves! Sorani cele podružnice smo zato jako hvaležni, ker bomo mi posestniki in naši potomci imeli od tega koristi. Naši otroci bodo imeli veselje do sadjereje, te kmetu tako koristne in potrebne panoge, Vi pa sovražite naša učitelja, ju preganjate in slabo govorite o njih. Seveda je vaše veselje človeku odjesti kruh, posebno kaki vdovi, revni mežnarici v Dolu. Ali ni to vnebovpijoč greh? — Kajpada vi o tem nič ne veste. Vi ste dobri Kristusovi namestniki, zato pa preganjate nedolžnega, nam priljubljenega gospoda župnika Antona Berceta, ki ga še zmirom imenujemo našega sorškega župnika. A zapomnite se, da vsaka reč mine. Tudi to bode minulo. Človeka uničiti brez vsakega vzroka, brez zaslišanja cele sorške župnije, brez vsake sodbe, je neopustno pred Bogom in pred ljudmi, nam vsem Soranom je pa prav dobro znano, kakšno krivico je zakrivil škof s tem svojim ravnanjem. Priljubljenega duhovnega pastirja nam je odvzel, vsilil pa neljubega duhovnika.

Sorški župljani.

Iz Lesc. V kratkem času se imajo vršiti nove občinske volitve za občino Lesc. Sveta dolžnost veže vse občane, da si sedanjí ugled občine ohranijo, ki si ga je v viharjih poslednjih letih priborila pod načelstvom g. Iv. Zarka. Vzlic temu pa se čujejo neki glasovi proti sedanjemu zaslužnemu županu, in sicer so povod za to dale neke zadeve, katerih pa on v resnici ni kriv. G. Zark je sicer katoličan, ki verske dolžnosti tudi izpolnjuje, obenem pa je vedno zvest pristaš, in osebno v odločilnih trenotkih goreč zagovornik naprednih stremeljenj ter se daje kot tak vsakokrat očitno spoznati. On je kot župan marljiv in nadvse postrežljiv, in to tudi takim osebam, ki ga zalezujejo in mu želijo propad; nadvse pa ga diči lavorika, ki se mora imenovati krona vseh dobrih, a redkih lastnosti: on je pravičen, pošten in varčen! To dokazujejo male občinske doklade in vzorni red v občinski blaginji. On je torej mož-pojtenjak na pravem mestu. Namen temu dopisu je, vsem p. n. volilecem dobrohotno na srce položiti, naj v tej zadevi temeljito in nepristransko sodijo in razmišljajo, preden stopijo na voliče!

Iz Senožeč. (Notranjske mlekarne.) Z Goriškega nam pišejo: Dopisun v „Slovenca“ štev. 77 od 4. aprila t. l. vprašuje v svojih „Senožeških razmerah“: „Kaj pa z našo mlekarjo?“ in se s tem vtika tudi v našo mlekarjo v Zavrhu na Goriškem. Iz tega odstavka je takoj razvideti, da se dopisun vtika v stvari, o katerih nima niti najmanjšega pojma, ali pa zavija iz zlobnosti stvari, da bi ljudstvo hujškal proti mlekarjam, katere hvala Bogu, prav dobro uspevajo v korist kmetom, ako so na zdravi podlagi in v rokah oseb, katere so v tej stroki razumne in previdne; to je pri senožeški in pri sosednji mlekarji v Zavrhu gotovo. Ako bi dopisun pisaril o vremski mlekarji, bi mu ničesar ne ugovarjali, ker je ta ustanovljena le iz zavisti in z namenom, uničiti mlekarjo v Zavrhu, katere je od Vrem dobrih 10 minut oddaljena; to je pa izključeno, kar se vidi že iz dejstva, da na čelu vremske mlekarne ne stoji mož, ki more biti sposoben za tako podjetje; dokaz temu je, da je pri prvem shodu za ustanovnika te mlekarne predlagal, naj se pokliče vinarski komisar g. Gombač, da jih bode podučil, kakšne instrumente da bodo potrebovali, mesto da bi poklical g. Legvarta, strokovnjaka v mlekarstvu. To je med kmeti povzročilo takoj veliko smeha, še več pa nezaujanja; zato že sedaj odstopajo udje po enomesečnem delovanju mlekarne, mesto da bi pristopali. Ustanovitev te mlekarne za kar je, ustanovitelj mnogo podplatov pobotal, je posledica tudi vednega glatobla v hiši ustanovitelja, ker je ta glavobol takoj odjenjal, ali bo žalibog takoj zopet nastopil, ko se mrtvorjeno dete (mlekarja) pokoplje. Kar se tiče produkcije mleka, naj bode povedano gospodu dopisunu, da producira vremska mlekarja na dan 75—90 litrov mleka, mlekarja v Zavrhu pa vsak dan preko 400 litrov, torej ta sama več kakor senožeška; vremska torej še v poštev ne pride. Da pa mlakarja, katere ne producira najmanj 300 l na dan mleka, ne more uspevati, more vsak strokovnjak potrditi; senožeška in mlekarja v Zavrhu sta torej na zdravi podlagi, zato naj pusti dopisun te dve mlekarji popolnoma v miru in tudi „plemenitega“, ker gospod dopisun ne bo nikdar dosegel razumnosti kakor plemeniti v Senožečah. Kar se tiče cene, katere plačuje ena ali druga mlekarja, ni v poštev jemati. Ako plača ena ali druga mlekarja višje cene nego druga, je to njena stvar, bode pa potem, ko bodo vsi troški pokriti, več ali manj

dobitka izplačala, torej nimajo kmetje nobene izgube, oziroma škode. Torej, gospod dopisun, nikar se ne vtikajte v stvari, katerih ne razumete.

Opazovalec mlekarne.

Obrtni vestnik.

Izprememba določb o prejemanju davka prostega bencina. S 1. majem tekočega leta se sedaj veljavne določbe o prejemanju davka prostega bencina izpremenijo. Osebam, ki so bile obsojene zaradi golufije ali zaradi dohodarstvenega prestopka ali so prišle v konkurz, doslej sploh ni bilo mogoče dobiti dovoljenja za dobivanje davka prostega bencina. V tem pogledu se vsled novega zakona položaj v toliko izpremeni, daje za take osebe le za dobo treh let izključeno, da zadobe ugodnosti glede prejemanja davka prostega bencina. V posebnem ozira vrednih primerih sme finančno ministrstvo ta rok skrajšati in izjemoma dovoliti, da se takim osebam izda dovoljenje tudi pred potekom triletno dobe. Druga izprememba se tiče časa dovoljenja. Doslej se je izdajalo dovoljenje le za dobo enega leta in je bilo treba, izposlovati si leto za letom novo dovoljenje. Spričo trajno se množičnega vporabljanja davka prostega bencina in vedno številnejših prošelj se je finančnim oblastvom množilo delo, za stranke pa je tudi jako neprijetno, vlagati leto za letom vnovič prošnje. Kaj lahko se je zgodilo, da so obrtne stranke, ki imajo obilo posla v svojem kupčijem poslovanju, zamudile o pravem času preskrbeti si podaljšanje dovoljenja. Dovolila se doslej ne bodo izdajala več le za eno leto, marveč za nedoločeno čas, pač pa se bode dovoljenje glasilo na določeno množino davka prostega bencina, katero sme stranka tekom enega leta prejeti iz rafinerije. Ob vsakoletnem obračunu se bode neuporabljena množina bencina vračunila v kvantum, dovoljen za prihodnje leto. Ta preureditev je kaj umestna, ker ž njo izgine mnogo prav lahko pogrešnih formalnosti. — Tretja izprememba se tiče polaganja kaveij. Doslej so morale stranke polagati varščino, ki je znašala 13 K od vsake 100 kg bencina. Višina varščine se je ravnala po množini vsakokratno prejetega bencina. Odslej kaveij ne bo treba polagati strankam, ki imajo dovoljenje, dobivati manj kakor 100 meterskih stotov bencina na leto. Doslej položene kaveije se bodo strankam vrnile. — Četrta izprememba je važna za trgovce, ki se pečajo s prodajo mineralnega olja. Ti trgovci po obstoječih določbah niso mogli biti deležni ugodnosti glede prejemanja davka prostega bencina. Vnaprej si morejo tudi trgovci z mineralnim oljem izposlovati dovoljenje, da prejemajo davka prosti bencin, služeč jim kot obratna snov za motorje v razne namene. Treba je le, da imajo davka prosti bencin spravljivi v taki zalogi, ki je popolnoma ločena od prostorov, v katerih se nahaja za prodajo namenjeno mineralno olje. To je jako umestna izprememba. Trgovci z mineralnim oljem imajo prav često še druga podjetja, v katerih rabijo motorske sile. Strah pred zlorabo je bil kaj malo opravičen, ker je barvan bencin nerabljen za druge namene kakor za motorsko porabo.

Zakon o šeku je bil nedavno publiciran v državni zakoniku in stopi v veljavo dne 21. julija tekočega leta. Doslej v Avstriji tega zakona nismo imeli. V zmislu tega zakona je šek pisarna nakaznica, ki se more glasiti na pošto hranilnico, na javne banke ali druge zavode, ki so po statutih upravičeni sprejemati denar za tuj račun, ali pa na protokolarne firme, ki se pečajo obrtoma z bančnimi posli, s pozivom, da se izplača določena svota iz terjatve izpostavitelja šeka pri dotičnem zavodu ali firmi. Bistvene zahteve šeka so po zakonu: v besedilu nakaznice mora biti beseda šek, nadalje treba podpisati izpostavitelja, datum in kraj izpostavitve, ime osebe ali firme, ki naj plača in pa poziv izpostavitelja na to osebo ali firmo, da iz njegove terjatve plača določeno svoto. Pogojev za izplačilo se ne sme staviti. Šek se more glasiti na določeno osebo ali firmo, na njen ukaz ali odro ali pa na imetnika. Šek je plačati takoj, ko se predloži v plačilo. Šek, ki se glasi na ukaz ali odro, se more z indosamentom prenesti na drugo osebo, ki ima potem vse iz šeka izvirajoče pravice. Šek je plačati le proti izročitvi. Delnih plačil imetnik šeka ni zavezan sprejeti. Ako sprejme delno plačilo, je to označiti na šeku, plačniku pa izdati pobotnico. Kakor omenjeno, predpostavlja zakon o šeku, da ima izpostavitelj šeka terjatve pri zavodu, oziroma firmi, katero pozivlja v šeku, da izplača nakazano svoto. Navzlic temu je plačilo odkloniti, ako trasat (oseba ali firma, ki naj plača) ve, da je izpostavitelj šeka v konkurzu. Ako

je kdo izgubil šek, sme zahtevati, da trgovsko sodišče uvede amortizacijsko postopanje. Šeki izpostavljeni v zmislu tega zakona, če jih je plačati v tuzemstvu, so podvrženi kolkovni pristojbini a 4 v od kosa; če pa jih je plačati v inozemstvu a 10 v od kosa. Iz povedanega je razvidno, da je šek v zmislu novega zakona jako sličen menici, razlikuje se pa od menice zlasti v tem, da pri šeku ni potreben akcept trasata. Šek služi v prvi vrsti kot plačilno sredstvo, olajšujoče promet; menica pa služi v prvi vrsti kreditu.

Rojaki!

Že leta 1876. se je osnoval v Zagorju ožji odbor z namenom nabirati prispevkov, da se postavi pesniku Miroslavu Vilharju primeren nagrobni spomenik. Ali takrat so bile pri nas tako žalostne razmere, da ni dosegel dotični odbor niti tako skromnega namena.

Nastali so boljši časi. Med zavednimi Notranjci se je rodila misel, postaviti svojemu velikemu rojaku boljši in javen spomenik na rodni njegovih kraških tleh, da se tako izkaže čast in hvaležnost za ves narod možu, ki je vse žrtvoval za probo in prosveto svojega naroda. Ob preporodu naše narodne zavesti je on kot pesnik, skladatelj, časnikar, pisatelj in neumorni borilec za pravice slovenskega naroda vestransko toliko delal, kakor malokdo med Slovenci. Narodna zavednost Notranjske je plod njegovega rodoljubnega delovanja. Njegova pesniška dela žive še danes med nami. Kdo ne pozna njegovih ljubkih narodnih pesmi in prikupljivih napevov? Komu ni znana „Po jezeru“, komu ne „Mila lunica“?

Minilo je skoraj 35 let, odkar krije hladna zemlja našega dičnega pesnika in letos bo tridesetletnica, odkar se je prvič rodila misel in se je pričelo nabirati za napravo spomenika „notranjskemu slavu“. Šele sedaj se bo ta misel uresničila, in sicer v veliko širšem pomenu. Dosedanji odbor se je resno zavzel, da postavi v metropoli Notranjske — v Postojni — na lepem in prostornem trgu pred šolo Vilharju spomenik, napravljen po načrtih našega notranjskega rojaka, arhitekta gosp. Ivana Jagra. Brovasti kip v dvojni naravni velikosti je mojstrsko dovršil akademski kipar gosp. Alojzij Repič in ravnokar se je oddalo tudi vse klesarsko delo monumentalnega podstavka.

Vilharjev spomenik

bodi trajen znak narodne hvaležnosti vzornemu narodnemu boritelju in pesniku, zavednemu našemu narodu odsev čistega rodoljubja, naši mladini v izpodbujanje k požrtvovalnemu in plovitemu narodnemu delovanju in tujcem, ki neprestano prihajajo v našo svetovnoznano jamo in naš trg, bodi ta spomenik viden dokaz, kako visoko spoštuje in ceni slovenski narod svoje zaslužne može.

Da se odboru omogoči pravočasno izvršiti težavno nalogo, je treba še nekoliko narodne požrtvovalnosti. Vsi stroški spomenika so proračunjeni okroglo na 12.000 K, a odbor razpolaga dosedaj s pičlo polovico; ostane nek bo treba še nabrati. V to svrhu se obračamo v prvi vrsti do tebe, zavedna Notranjska, obenem pa tudi do celokupnega slovenskega naroda s pozivom, da prispeva vsak po svojih močeh. Cenjeno narodno ženstvo naj blagovoli pobirati prispevkov pri raznih zabavah, izletih in sestankih, slavna narodna društva naj prirejajo veselice, koncerte, plese in zabave v prid skladu za Vilharjev spomenik, slavne občinske zastope in naše denarne zavode pa prosimo, da nas izvolijo pri našem rodoljubnem prizadevanju podpirati s kolikor mogoče izdatnimi denarnimi prispevki.

Vsak, tudi najmanjši dar, hvaležno sprejme podpisani odbor, ki bo izkazoval vse prejete prispevke v slovenskih časopisih.

Odbor za napravo Vilharjevega spomenika

v Postojni, 4. marca 1904.

Josip Lavrenčič, **Gregor Pikel,**
predsednik. blagajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. aprila.

— **Šusteršič proti vladí Gautschevi.** Kakor znano, ponuja Gautsch v svoji veliki stiski vsem velikim strankam ministrsko podjetje, samo da rešijo njega in volilno reformo iz najhujše krize. Pri tem boju za obstanek vlade se je pa zgodilo, da je Gautsch popolnoma prezrl dičnega dr. Šusteršiča, da se za njegovo mnenje nič ne briga in da mu tudi ni ponudil najmanjšega stolčka med ministrskimi fotelji. Umevno je torej;

da je v prsih junaka Šusteršiča vsi-
pela ljuba razburjenost in da je po-
sial vsem listom komunik svojega
kluba, v katerem celemu svetu na-
znanja, da je klub ogorčen, ker ga
Gautsch pri parlamentarizovanju vlade
popolnoma bagatelizuje in prezira.
Da se pa stvar lepše vidi, je prista-
vil temu izvestju še toliko, da je
klub odločno proti temu, da bi se
dovolil Kočevcem poseben mandat.
S tem si je hotel bržkone na zunaj
pridobiti zaslugo, da je bil on prvi,
ki se je radi Kočevcev izrekel proti
vladi. — Kakor pa poznamo mi dr.
Šusteršiča, je hotel v svoji domišlja-
vosti le vlado na svojo neznamno
osebico opozoriti, da bi se njemu v
novi vladi preskrbela kak prostorček.
Dvomimo zelo, da bi se temu poli-
tiku posrečile njegove spletke. Gautsch
je pa s tem preziranjem dr. Šusteršiča
očito dokazal, koliko političnega po-
mena pripisuje dr. Šusteršiču, dasi je
on najvnetejši pristaš Gautscheve
vlade. — To je pač bridko, če se
velikemu politiku dr. Šusteršiču kaj
tako neprijetnega pripeti, da šef vlade
v najvažnejšem trenutku, ko se mi-
nistrski portfelji delijo, pozabi na toli
udanega politika, kakor je dr. Šu-
steršič!

— **Izvititi se hočejo!** Končno
smo le prisili „Slovenca“, da je po
trdovratnem molku odprl usta in spre-
govoril o poglavju „klerikalno-
nemška zveza“ in „klerikalno-
izdajstvo koroških in štajer-
skih Slovencev“. Pretekli četrtek
je namreč priobčil notico, v kateri
skuša pobiti naša tozadevna očitanja.
Ker pa „Slovenec“ nedostaja argu-
mentov in dokazov, da bi ovrgel naše
stvarne navedbe, si pomaga z zavij-
janji in sumničanjem drugih. Razume
se, da škofovo glasilo taji zvezo kle-
rikalcev z Nemci, v podkrepljenje
svoje trditve pa, da ni nobene zveze
med Nemci in klerikalci, ne ve ničesar
drugega navesti, kakor to, da so
klerikalni poslanci na javnih shodih
prešlo nedeljo izjavili, da ni med
njimi in med Nemci nobene zveze.
Gospoda, ali naj bo to kak dokaz
za to, da faktično ni klerikalno-nem-
ške zveze?! S tem, da se kakšna
stvar enostavno taji, se pač ne more
spraviti s sveta! Vemo prav dobro,
da klerikalci bridko čutijo odij, ki je
padel nanje v tistem hipu, ko so v
deželni zbornici dali roko nemškim
veleposestnikom, znano je nam pa
tudi, da bi ta odij za ves svet radi
odvalili od sebe, da bi bili še v bo-
doče v očeh naroda čisti, neomade-
ževani narodnjaki. V tem položaju
jim seveda ne preostaja drugega,
nego da pohlevno taje, fakta pa itak
z dokazi ne morejo pobiti, ker teh
dokazov enostavno nimajo. Klerikal-
nim baocom tako „dokazovanje“
morda zadostuje, če pa zadošča jav-
nosti, to je pa drugo vprašanje. Sicer
pa, klerikalna gospoda, zakaj se niti
z besedico ne dotaknete izjave
vodje nemškega veleposestva
v buffetu deželne zbornice,
da veže Nemce s klerikalci
posebna pogodba?! Čemu ne
razkrinkate javno dotičnika,
ako ni govoril resnice? Čemu
ga ne ožigorate pred vso jav-
nostjo kot lažnika? Vi molčite,
ker imate slabo vest, ker veste, da
moža ne morete desaovirati;
ker je govoril resnico! To je
kakor pribito, zato je klerikalni
trud zaman, da bi se oprali,
zakaj ves slovenski svet je
prepričan, da so klerikalni
poslanci v preteklem dežel-
nozborskem zasedanju stopili
v politični konkubinacijo z
Nemci! Tega ne utaje nikdar, saj
fakta dokazujejo to dovolj jasno! —
Da „Slovenec“ tudi drzno zanika kle-
rikano izdajstvo glede koroških in
štajerskih Slovencev, se razume samo
ob sebi. V zagovarjanju glede tega oči-
tanja je pa klerikalni poštenjakovič še
bolj neroden in neumen, nego v zadevi
klerikalno nemške zveze! Mi nismo
nikdar očitali niti Ploju, niti Robiču,
da bi ona sklenila pakt z vlado glede
razdelitve mandatov na Spodnje Šta-
jerskem in Koroškem, marveč smo
vedno naglašali, da je to kupčija
sklenil dr. Šusteršič in nje-
gova črna banda! „Slovenec“
pa hoče vso krivdo zvaliti na Robiča

in Ploja, dasi smo izrečno trdili, da
ta dva poslanca nista za
koroške in za štajerske Slo-
vence ničesar mogla sto-
riti, ker je dr. Šusteršič to
preprečil s svojim paktom
g. Gautschem in Bylandtom-
Rheidtom! Naj nam dr. Šuster-
šič in „Slovenec“ jasno in brez ovir-
kov povesta, da li ni minister
Bylandt-Reidt svojo ob-
ljubo, da dá štajerskim Slo-
vencem 7. mandat, snedel v
tistem hipu, ko je on, dr. Šu-
steršič, z njim definitivno
konferiral o volilni re-
formi? Da ali ne? Odgovora na to
seveda ne bomo dobili niti od Šuster-
šiča niti od „Slovenca“, saj je stvar
resnična! Pozivljamo pa vno-
vič prof. Robiča in dr. Ploja,
naj se že vendar ona
enkrat izjavita o tem, da li
je naša trditve resnična! To
sta dolžna ne-le samemu sebi,
nego tudi svojim volilcem, ako pa
tega nestorita, se tudiona
ne bosta mogla ubraniti
očitanja, da sta tudi ona
udeležena pri Šusteršiče-
vem paktu z vlado in da tudi
ona nista docela nedolžna
pri ropu, ki gaje z volilno
reformo izvršila Gautscheva
vlada na koroških in štajer-
skih Slovenceh! Na dan torej z
jasno izjavo, ali sta kriva ona, ali je
kriv dr. Šusteršič!

— **V boj proti uradništvu** je
zdaj parola naših klerikalcev. V „Slo-
venec“ si ne upajo nastopiti tako
očitno, ker ta list pride kolikor to-
liko tudi uradnikom v roke. Pač pa
so v „Domoljubu“ pokazali vse so-
vrastvo, ki je goje proti uradnikom.
Kmetu je uradnik škric in škrica so-
vraži kmet še iz tistih časov, ko je
dajal gospodi tlako in desetino. To
sovrastvo je izginilo povsod tam,
kjer se je kmetstvo ljudstvo otreslo
klerikalizma, in ve, da je dandanašnji
uradnik — pa bodi že v tem ali
onem uradu — prav tako sin sloven-
ske matere kot kmet. Kjer pa kmetje
še tavajo v klerikalni temi, je to so-
vrastvo še dokaj razvito, saj je z
vsemi silami goje duhovniki, katerim
je mar le to, da se ne sprijazni kmet
z uradnikom in začne misliti z lastno
glavo, ker potem je duhovske oblasti
konec. Takega klerikalnega kmetkega
ljudstva dobimo še vse polno pri nas.
Našim posvečencem se prav zdaj zdi
najbolj ugodni čas sejati ljuljko so-
vrastva med imenovanimi dvema
stanovoma, zato prinaša „Domoljub“
številko za številko uvodne članke,
naperjene proti uradništvu. Tako pi-
šejo: „Vso kilavo liberalno stranko
drži pokonci uradništvo. Od pisarjev
do okrajnih glavarjev, od birčev do
sodnih svetnikov in nadsvetnikov,
od eksekutorjev in davkarjev do fi-
nančnih svetnikov, vse gre proti nam,
kjer se ponudi kaka priložnost. To
mora razgreti najmirnejšega človeka.
Iz naših davkov so plačani, bore se
pa proti nam. Nobena reč ne izpod-
kopuje tako vdanosti do države kot
uradništvo s takim postopanjem. Ne
bomo se bojevali v prvi vrsti
proti svobodnim možem liberalnega
mišljenja, pač pa bomo dosledno
in vstrajno brez ozira na desno in
levo vse svoje moči zastavili,
da pokažemo uradništvu svojo
moč.“ Pisarji, eksekutorji, sluge
imajo torej poleg drugih uradnikov
pričakovati od naših klerikalcev naj-
manj s korobačem čez hrbet, ker
vrše točno svojo težko nalogo, a
imajo ta greh nad seboj, da ne ma-
rajo iti s klerikalci. Ali se ne sliši iz
teh besedi oni dr. Šusteršičev: „ura-
dništvo žre, žre in žre“? Naj bi bilo
uradništvo klerikalno, potem bi mu
klerikalci nič ne očitali, pa naj bi
bilo še tako korumpirano! Klerikal-
cem pa povemo: Dosledno in
vstrajno bodemo brez ozira
na desno in levo zastavili vse
svoje moči, da odpremo slo-
venskemu kmetu oči, da bo
videl, da so njegovi največji
sovražniki njegovi dušni pa-
stirji, ki mu le zato dajo živeti, da
se jim ne neha polniti njihova večna
lačna bisaga!

— **V znamenju klerikalno-
nemške zveze.** Piše se nam: Izve-

deli smo iz gotovega vira, da se na-
merava zabodočega uprave-
lja deželne bolnice postaviti
nekega nemškega uradnika, ki
ni niti sposoben, niti kvalifi-
kovan za to službo. Baje je to že
docela dognana stvar! To bo prvi
sad klerikalno-nemške zveze!
— Beležimo to vest brez komentarja!
— **Liberalni shodi** se navadno
končujejo s tepežem, tako trdi neki
tukajšnji klerikalni list. V Šiški je
bil res tepež, ki so ga pa notabene
povzročili klerikalci, ki so kot divjaki
kričali, da ni bilo preje mogoče zbo-
rovati, dokler niso vsi ti junaki stali
pred vrati in na cesti. Če so kleri-
kalci pošteti, naj povedo, kako častno
se je izvršil shod narodno-naprednih
volilcev v Novem mestu in Kranju!
Ker klerikalcev ni bilo, da bi bili de-
lali zgago, je bil mir in če trde kle-
rikalci, da se ta dva shoda nista iz-
vršila dostojno in mirno, so prav
grdi lažniki. Da je pa v „Mestnem
domu“ v Ljubljani mladi Gostinčar
prišel med zborovanjem iz dvorane
na hodnik, pa ni bila tolika nesreča,
da bi moral zaradi tega jadicovati
ves Izrael! Toliko naj bi bil pri miru
kot škofov zastopnik, hlapec iz kleti
škofovega brata, pa bi bila mirna
Bosna!

— **Za jutrnji klerikalni shod**
v „Unionu“ razvijajo klerikalci silno
agitacijo. Ne samo, da klerikalni listi
že tedne z velikanskim aparatom de-
lajo reklamo za shod in da popi že
več nedelje s prižnice roté ljudstvo, naj
se zanesljivo vdeleži shoda, sedaj se
v agitacijo poslužujejo še drugega
sredstva. Dali so natisniti na tisoče
listkov, s katerimi vabijo ljudi na
shod, in kakor klovn v cirkusu, tako
tudi oni kriče: Pridite, pridite le not
ljudje božji, pričinja se velika pred-
stava. Te listke razširjajo med ljudmi
po plačanih kolporterjih. Glavno po-
veljstvo nad temi raznašalci ima
„zaupnik“, ki se vozi okrog v ko-
čiji. Te dni je došel že ob sedmih
zjutraj na Tomačevo. Ljudje so bili
pri maši. Ker se je pa „zaupniku“
silno mudilo naprej v drugo vas, je
dal poklicati cerkvenega ključarja iz
cerkve, da mu je vročil listke ter
mu ukazal, da naj poskrbi, da pride
na shod „kar leze ino gre.“ Tako se
agituje in dela za klerikalni shod!
Prokleta se morajo klerikalci bati
blamaže in male vdeležbe, da razpo-
šiljajo po deželi še posebne priganjače!
In potem bodo še trdili, da je ljud-
stvo prišlo rade volje in prostovoljno
na ta shod! Mi jim pa pravimo, ako
bi ne imeli raznih popovskih in dru-
gih priganjačev, bi bili jutri na shodu
sami farji, dr. Šusteršič in njegova
„compagnia bella“!

— **Z ozirom na notico o pro-
lesorju Peerzu** se nam piše iz ko-
čevskega okraja: Zelo hvaležni
smo vam, da ste se dotaknili osebe,
famoznega Peerza in nekoliko osvet-
lili njegovo delovanje. Vendar pa bi
želeli, da bi se še nekoliko natanč-
neje pečali z dejanjem in nehanjem
tega nemškega agitatorja in zagri-
zenca. Tu v kočevskem okraju do-
bite dovolj zanimivega gradiva, da si
boste lahko ustvarili pravo sodbo o
c. kr. okr. šol. nadzorniku Peerzu!
Ako hočete, smo vam prav radi na
uslugo. Morda bi vas zanimalo izve-
diti, kako je gospod Peerz slo-
venskim učiteljem ponujal
dopuste in kako je eno odpu-
stil, ker mu ni bila dovolj, iz
službe? Prihodnjič bomo natančno
opisali junaške čine, ki jih je iz-
vršil gospod Rudolf Peerz v
kočevskem okraju.

— **Kranjska hranilnica** je imela
nedavno svoj občni zbor, ki je zopet
pokazal, kako velikansko premoženje
se kupi v tem zavodu iz večinoma
slovenskega denarja. Upravno
premoženje je naraslo na 84.531.573
kron, od lani za 1.850.472 K. Čistega
dobička se je napravilo v enem letu
393.972 K. In kako je hvaležen za-
vod Slovencem, da so ga ustanovili
in mu znosili tako ogromno premo-
ženje? Iz odbora so srečno spravili
zadnjega Slovenca, tako da so sedaj
lepo sami Nemci med seboj pri pol-
nem koritu. Zato pa tudi sipljejo
denar s polnimi rokami, kjer le naj-
dejo kak zavod ali ustanovo, ki ima
nemško ime ali nemško nacionalni

značaj. Vzemimo le eno primero:
„Glasbeni Matici“ so dovolili 400 K,
filharmoničnemu društvu pa
23.700 kron. A še nekaj je treba
pribiti! Naprava, ki ima naslov „na-
rodna“, in če je še tako občeokoristna,
ni našla milosti, dočim je dobil znatno
podporo vsak „skernicelferajn“, ako
je le na katoliški podlagi. Tudi
šenklavska cerkev je dobila lep zne-
sek. In zakaj ta milost? Pri kranjski
šparkasi že vedo zakaj. Naša „na-
rodna“ duhovščina nalaga sko-
raj vse denar za razne usta-
novljene maše v nemško hra-
nilnico. Zavod pa ima tudi v
vladi svojega krepkega zaščitnika,
zakaj prepovedano je baje vzdigati
iz njega pupilarne naložnice. In tako
procvita ta nemški zavod v slovenski
deželi s pomočjo nemško-klerikalne
zveze!

— **Grozen čin c. kr. okraj-
nega glavarstva v Postojni.** V šte-
vilki 16 „Domoljuba“ beremo to-le
nezaslišanost: „V mesecu aprilu je
dobilo neko županstvo na Vipavskem
od c. kr. okrajnega glavarstva v Po-
stojni dopis zaviti v „Slov. Narod“.
Pripomnimo, da je dotični župan zvest
pristaš „Slovenske Ljudske Stranke“.
V dotičnem „Narodovem“ zavitku pa
neka brezverno-liberalna surovina
prav grdo napada krščanski zakon in
se ujeda nad volilno reformo. Pra-
šamo gospoda tam gori v Postojni:
Ali se je to zgodilo namenoma? Če
se je to namenoma zgodilo, potem so
si pa imenovani gospodje (kateri pa?)
izbrali zelo klaverno način, da bi be-
gali naše dobro in verno kmetovsko
ljudstvo. Kaj res menijo, da si bodo
na tak način vzgojili naše župane za
apostole „proste ljubezni“? Pa tudi
neki župni urad na Vipavskem je do-
bil svoj čas dopis zaviti v „Narod“,
v katerem se ostudno napadeta kne-
zoškofijski kancelar in dr. Šusteršič.
Zavitek se še hrani in je na zahtevo
na razpolago. Prašamo, kaj ni tako
ravnaje skrajno žaljivo in netaktno,
da se ne poslužimo ostrejšega izraza?!
Sapradibinguli, zdaj smo jih pa sli-
šali! Ko je okrajno glavarstvo v Po-
stojni bralo ta izrodek smešne nestrep-
nosti notranjkega kaplaneta, začelo
se mu je strahu potiti čelo, zlasti pri
odločnih besedah: Prašamo gospoda
tam gori v Postojni: Ali se je to
zgodilo namenoma? Skesano so po-
tresli gospodje na postojnskem okraj-
nem glavarstvu glave s pepelom, po-
kleknili in tolkli žalostno po pregreš-
nih prsih: „Naš greh, naš greh, naš
največji greh!“ Prosili so brzojavno
odpuščanja dotičnega klerikalnega žu-
pana in onega župnika, katerim so
„nalašč“ poslali dopise zavite v „Slo-
venskem Narodu“, hoteč ju korenito
ujeziti in razžaliti! — A govorimo
resno besedo, dasi pisec navedene
notice ni vreden odgovora! Zaradi
lenega farja, ki ne dela ničesar dru-
gega, nego da maže v „Slovenca“ in
„Domoljuba“ laži in napravljaja v zadnji
kmetški kočij kreg in preprij, naj pri
oblastvih skrupulozno pazijo, da ne
bo kak dopis, namenjen kakemu kle-
rikalnemu županu ali ohojemu popu,
zaviti v kak napreden list! Neumno-
smešno! Sicer je pa prav, da beró
tudi popje „Slovenski Narod“! O čem
bi pa naj potem propovedoval na
prižnici?!

— **Posurovelost naših kleri-
kalcev.** Najljubše orožje klerikalcev
proti naprednjakom so psovke. Kleri-
kalci so že cele besednjake žaljivih
primkov nadeli liberalcem. Odprite,
kjerkoli hočete „Slovenca“ ali „Domol-
juba“, povsod boste našli psovke na
kupe in sicer takih, ki se bi jih sra-
movala celo vsaka poulična baraba.
Posebno divjajo sedaj ob času shod-
ov narodno-naprednih volilcev naši
duhovniki kakor blazni in bruhaajo iz
sebe najostudnejše psovke in žalitve.
Na shodu v „Mestnem domu“ so bili,
kot piše „Domoljub“, sami „postopači“,
propali na duši in telesu s svojim od-
raka hinavščine in sleparstva razje-
denim obrazom, ostudni v svoji ne-
sramnosti, da vzbujajo v vsakem po-
štenjaku gnus in zaničevanje. Na-
dalje imenuje udeležnike shoda pro-
palice, kmetje, ki niso v klerikalni
stranki, so slaboumneži, o uradništvu
pa pravi: „Uradništvo je v vseh ozi-
rih najmanj zanesljivo. Uradnik se
sagne tja, kjer je moč, ker hoče imeti

vedno večjih plač. Dozdaj se je na-
gibal k liberalcem, ker je v svoji pri-
smoenosti mislil, da ima liberalna
stranka kaj moči in veljave in je
upal, da bo ona zmigala na Sloven-
skem. Prav se mu godi!“ To so be-
sede lista, čigar odgovorni urednik
je dr. Žitnik, ki se sicer liže urad-
ništvu v najslajših izrazih. Ker so na-
ša strani še „primojeni kramarji“
in „vsi šnopsarji“, pride „Domoljub“
do zaključka, da je liberalna stranka
„Protijudska stranka“ in vpije zmag-
nosno: „Larfa je doli!“ Naj si naš
klerikalci, katerim se je polomilo
vse drugo orožje proti naprednjakom,
zapomnijo, da s psovkami pri razso-
dih ljudih ne bodo dosegli nič; če
kaže le, kako onemogli so šenklavski
gospodje. Ako so njihovi „bravci“
kljub tako barabskemu tonu še vsi
eno njihovi somišljeniki, moramo
želeti, da ostanejo še naprej. Vzrok
za to željo nam menda ni treba na-
vajati.

— **Volitev jeseniškega župana**
ki je bila v četrtek, dne 26. t. m., je
ni mogla vršiti, kakor smo že poro-
čali, radi nasprotstva, ki se je poja-
vilo pri strankah glede novega žu-
pana. Posredoval je okrajni komisi-
ar Schitnik, kateremu je naša stranka
izjavila, da je pripravljena iti k seji,
če se sklene pošten in za nas časten
kompromis. Neodvisna napredna slo-
venska stranka soglasno kandidira za
župana g. dr. Frana Kogoja, pri
kateri kandidaturi tudi neizprosnó
vstraja, ker je edini mož, ki bi
mogel uvesti v občino zopet redno
delovanje. Znani Čebulj in Pe-
ter Rozman sta hotela na svoji
roko delati vodo med našimi odbor-
niki, kar pa se jima je korenito po-
nesrečilo. Mi volimo tako, kakor je
odločila večina in nihče nas ni vstan-
je razdružiti, ker ne poznamo izdajstva!

— **Evangelist, ki ne ljubi**
resnice. „Slovenec“ z dne 20. aprila
št. 90, piše, da so v Bohinju ustano-
vili društvo „Savica“. Na tem usta-
novnem shodu je govoril g. dr. Krek.
No, to ni nič posebnega, saj dr. Krek
rad govori. Če nič drugega ne ve, pa
pove, da je kmet od nog do glave
Ako govori, Bog mu blagoslovi!
Toda posvečeni gospodje morajo pri
vsaki priliki črniti šolo. Govoril je dr.
Krek med drugim: „Pri nas šola
človeka večkrat odbijajo. Otroku
šola zamrzí, in ko zapusti šolo, vrže
knjige v kot in počasi skoro pozabi
— brati in pisati.“ — Ako bi bil dr.
Krek govoril jasneje, n. pr. „Otroku
se šola zamrzí, kar je glavna za-
sluga nas posvečenih in našega
hujskajočega lista „Domoljuba“, kjer
posobno črnimo šolo in učiteljstvo
itd.“ bil bi govoril resnico, tako pa
je le zavijal na škodo učiteljstva.
Čuden Evangelist, ki ne ljubi resnice
in miru!

— **O zaupnem shodu na Šta-
jerskem.** Iz Savinske doline se nam
piše: Štajerski Slovenci smo z vse
gotovostjo pričakovali, da prideta na
shod pol. društva „Naprej“, ki je bil
preteklo nedeljo v Celju, tudi dr.
poslanca Robič in dr. Ploj, to tem
bolj, ker sta bila na ta shod izrečno
pozvana. Poslanca nista prišla ter
tem onemogočila, da se ni moglo na
shodu razpravljati o oni pereči za-
devi, ki v zadnjem času razburja vse
našo javnost. Ker se pa končno ve-
darle mora dognati, kdo je bil te-
stilo lopov, ki je prodal naš štaj-
erske Slovence vladi in Nem-
cem, zahtevamo, da se naj na pri-
hodnji shod pokličeata poslanca
Robič in Ploj ter se poskrbi
za to, da se tega shoda zanes-
ljivo udeležita. Na shodu naj se
pozoveta, da poročata o pogajanjih
z vlado glede slov. štajerskih manda-
tov in povesta javno, kateri fak-
torji so vplivali in zakrivili,
da se je število naših manda-
tov skrčilo na 6. Na shodu se
ima tudi določiti naslednik pokojnega
Žičkarja. Odločilne kroge bi resni-
opominjali, naj temeljito preudarijo
koga bodo proglasili za kandidata.
Na to mesto sodi samo odločno na-
roden mož, ki je sposoben za ta te-
žaven posel, delaven in marljiv in
predvsem, ki ni politično promensiran.
Tak kandidat pa Korošec ni! Naj si

torej odločilni krogi dobro premislijo, predno postavijo Korošca za kandidata! Naj jim le bodi pred očmi to, da bi ničesar lažje ne preneslo kranjskih razmer na Štajersko, kakor Koroševa oficialno priporočena kandidatura.

— **Volitve v peti kuriji na Štajerskem.** Klerikalci so proglasili dr. Korošca iz Maribora kandidatom za V. kurijo.

— **Gosp. Pukl** je nas naprosil, da priobčimo v njegovo obrambo to-le pismo: V 95. šte. „Slov. Naroda“ čitam, da sem jaz predsednik podružnice „nemškega Schulvereina“ v Maria Enzersdorfu pri Dunaju. V Maria Enzersdorfu pa do sedaj ni nobene podružnice nemškega Schulvereina, torej tudi ne morem biti njen predsednik. V svojem življenju nisem nikdar bil od tega društva; pač pa sem bil 20 let od najodličnejšega slovanskega društva na Dunaju t. j. slovanskega pevskega društva, ki me je po 20letnem delovanju imenovalo častnim udom; še danes sem ud tega društva in ud „Slovenske Besede“ na Dunaju. Nikdar nisem podpiral kakega društva, ki bi bilo Slovanom sovražno. Pač pa sem vedno podpiral slovanska društva zlasti slovanska. Sam sem ustanovil na Dunaju podporno društvo za slovanske visokošolce na Dunaju, katero vodim 18. leto in za katero delujem z vso požrtvovalnostjo. Jaz sem ustanovni ud podpornega društva za slovanske visokošolce v Gradcu in Pragi, ustanovni ud „Sokolskega doma“ v Celju in društva „Zvezda“ na Dunaju. Tudi sem ustanovni ud slov. kat. delavskega društva v Celju in v Konjicah. — V Maria Enzersdorfu živim 18 let. Na mojem vrtu je priredilo Slovansko pevsko društvo koncert. Slovanska društva kakor: slovenska „Zvezda“, hrvatska „Prosvjeta“, češka, srbska in druga društva prirejajo v Maria Enzersdorfu izlete, pojo tam le slovanske pesmi in nikdar jim ljudstvo ni kazalo antipatije. Nemško prebivalstvo je kazalo slovanskim gostom redko prijaznost, da gostoljubnost. — V Maria Enzersdorfu deluje med drugimi društvi župnijska skupina kat. šolskega društva za Avstrijo. Pokrovitelj te družbe je prestolonaslednik najvojvoda Fran Ferdinand. To društvo pa je Slovanom prijazno. Želi, da so Slovani ravnopravni z Nemci. Udje tega društva so tudi Slovani. To društvo ima v Maria Enzersdorfu skupino, kateri sem jaz že več let predsednik. V tej skupini so peli slovanski pevci tudi slovanske pesmi, ki so se navzočim Nemcem zelo prikupile. Udje te skupine so razen Nemcev tudi slovanske, slovaške in češke narodnosti. Ud te družbe je bil celo naročnik Vašega lista. Toliko v pojasnilo! — Pripominjamo, da se v naši notici, na katero se nanaša pričujoče pismo g. Pukla, ne trdi, da bi bil g. Pukl predsednik podružnice nemškega „Schulvereina“, marveč se konstatuje samo dejstvo, da je imenovan gospod načelnik podružnice katoliškega „Schulvereina“, kar sicer tudi g. Pukl v pismu sam priznava. Fakt je torej, da je g. Pukl predsednik nemškega društva, da-li je to društvo liberalno ali klerikalno, to je postranska stvar, gotovo je pa to, da bi zaveden Slovenec nikdar ne smel storiti narodnega greha, da bi vodil nemška društva in naj bodo le-ta klerikalna ali liberalna!

— **Trd bodi, neizprosen, mož jeklen . . .** Bilo bi neodpušno, ko bi se javno ne pribilo in ožigosalo skrajno, recimo netaktno dejanje, ki sta ga zakrivila naša slovanska vseučiliška profesorja gg. Murko in Štrekelj s svojim podpisom v znani aferi proti prof. Frischau. Vsak politični otrok ve, da je vzrok te divje nemškonalne gonje edino ta, ker je Frischauf na glasno kot prijatelj Slovencev. Vse drugo je samo za slepilo. Da se profesorji radi med seboj skregajo in včasih celo v ostrih oblikah, to je stara stvar. Tukaj pa je merodajen v prvi vrsti narodni moment. Tudi izmed buršev, ki so sklenili oni plamteči protest proti Frischau, se 99% razume na znanstveni razpor med Frischaufom in Richterjem ravno toliko, kakor zajec na boben. Na komando buršev so pričapljali profesorji — šlovec mora imeti grozovit respekt pred njimi, skovali so podobno izjavo, ogrnivši jo s preperelim plaščem objektivnosti in znanosti in med podpisanimi, čujte in strmite, sta tudi Murko in Štrekelj! Ko bi bil Frischauf proti svojemu bivšemu kolegu tudi res kaj nepravično ravnal, moral bi si dr. Murko reči: „Moji rojaki se ne bodo ozirali na profesorski razpor, o geodeziji itd. razumemo z menoj vred malo, pač pa vedo, da je Frischauf naš prijatelj in je vsled tega že moral marsikaj bridkega pretrpeti. Če torej podpišem, se sicer prikupim sitnim profesorjem, zamerim pa prav gotovo svojim rojakom.“ Rajni Krek bi niti trenutka ne dvomil, kaj ima storiti. — Ne tako dr. Murko in Štrekelj. Slovensko planinsko društvo pa je storilo prav, da je temu zaradi nas toliko preganjanemu in vlezaslužnemu možu izreklo svoje simpatije in zaupanje.

— **Vilharjev spomenik v Postojni.** Opozarjamo slovensko občinstvo vnovič na oklic odbora za postavjanje Vilharjevega spomenika in pozivljamo slovenske rodoljube, da po svojih močeh prispevajo, da se postavi dostojen spomenik navdušenemu patriotu in pevcu, ki ga je rodila kršna Notranjska. Kdo med nami ne pozna Miroslava Vilharja, kdo se še ni naslajal ob zvokih njegovih nežnih, milodonečih pesmi, ki so postale že docela last slovanskega naroda? Kdo ne pozna „slovenske himne“ „Po jeziku bliz Triglava“, komu je neznana ljubka pesem „Mila, mila lunica“? Dolgo je že, odkar je legel pesnik Vilhar v grob, toda njegov duh, njegove pesmi žive v srcu vsega naroda, in bodo živele, dokler zadnji Slovenec ne izgine raz zemeljsko površje. Narod je že postavil pesniku spomenik v hvaležnem svojem srcu, naj se dvigne še viden spomenik narodne hvaležnosti v Postojni, sredi onega Krasa, na katerem je živel, katerega je tako žarko ljubil in katerega je tako krasno opeval v svojih pesmih. Meseca avgusta se odkrije v Postojni ta spomenik, krasno delo mojstra Repiča. Spomenik je že v delu, a niso še pokriti stroški zanj. Darovi le redko kapljajo, neznačajni zneski so bili dosedaj šele poslani odboru. Slovenci, zganite se in spominjajte se moža-pevca, ki je navdušeno zaklical v svet: Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!“

— **Imenovanje.** Deželni odbor kranjski je imenoval konceptnega praktikanta g. Ivana Škarjo koncipistom pri deželnem tajništvu.

— **Iz politične službe.** Deželno-vladni konceptni praktikant dr. Ivan Lininger je privzet kot policijski konceptni praktikant k policijski direkciji v Trstu.

— **Kaznilnične vesti.** Viktor Wenedikter, ravnatelj moške kaznilnice v Subenu na Gorenjem Avstrijskem, je imenovan višjim ravnateljem moške kaznilnice v Kopru. — Upravitelj te kaznilnice Andrej Pešek je pa imenovan ravnateljem moške kaznilnice v Gradišču.

— **Vojaške vesti.** Podpolkovnik Vil. Spitzberg je premeščen od 27. brambovskega polka v Ljubljani v Plzen, in Ljubljano pa pride podpolkovnik Lotar vitez Dornfeld z Dunaja.

— **„Osa“.** Petindvajseta številka „Ose“ prinaša na prvi strani zanimivo podobo najnovije otroške igre po izpodbudnem zgledu bojevitih devičarjev na Smarni gori. — Druga podoba je ilustracija čudovitega uspeha, ki ga je dosegel navdušeni misijonar Pafnuj pri kanibalskem prvaku pesnjav, trikrat oženjenem Diridrajsasi. Izmed vsebine utegnemo poleg krajših smešnic najbolj ugajati „Pridiga“, „Kazen“ in „Paprika“ ter pesmi „Glosa“ in „Idrijska“.

— **Odbor „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“** ima v pondeljek 30. t. m. ob šestih zvečer v uredništvu „Slovenskega Naroda“ sejo, na katero se gospodje odborniki vjdno vabijo. Potrebno je, da se te seje vdeležijo vsi odborniki, ker se bo definitivno sklepalo o prireditvi Stritarjeve slavnosti.

— **Iz društva slovenskih profesorjev.** Odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik: prof. Orožen,

namestnik: prof. dr. Požar, tajnik: prof. dr. Ilesič, blagajnik: prof. Vajda.

— **Poročilo deželnega in gospenjega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko** o njegovem delovanju v društvenem letu 1905. Koncem leta 1905 je znašala prosta porabna imovina 71.159 K 39 v, vezana imovina 42.643 K 48 v, imovina zaklada za podpore v mirnem času 2.719 K 75 v, jubilejni mirovni sklad 750 K, skupaj torej 117.272 K 62 v, in se je proti imovini leta 1904 v znesku 112.829 K 91 v pomožila za znesek 4.442 K 71 v. Skupni prejemki leta 1905 so znašali 8.080 K 46 h. izdatki pa 3.637 K 75 h. Upravi stroški v znesku 960 K 51 v so proti onim prejšnjega leta za 72 K 70 v manjši — stroški za podpore potrebnim invalidom in revnim vojaškim vdovam v znesku 2.367 K 60 v pa so za 180 K večji, kakor prejšnje leto. Koncem leta 1905 je znašalo skupno premoženje podružnice 30.084 K 89 v in število članov 781 rednih in 3 podpornike; torej proti prejšnjemu letu za 3.339 K 96 v več na imovini in za 23 več na članih. V preteklem letu je 13 podružnic plačalo glavnemu društvu 50% prispevek v skupnem znesku 757 K 65 v.

— **Varnostne naredbe proti jetiki v šolah.** Nižjeavstrijski deželni šolski svet je izdal v zadnjem času več odlokov, v katerih naroča okrajnim šolskim svetom, da naj strogo pazijo na odvracanje jetike po šolah. Tako naj se šolske knjižnice in knjige, ki se prepuščajo ubožnim učencem, saj enkrat na leto razkužijo. Zamazane in raztrgane knjige se ne smejo več uporabljati. Otrokom, ki so po zdravniškemu izreku jetični, naj se odkazejo sedeži koncu klepi, vendar tako, da se s tem ne obrača posebno pozornost nanje. Če izve šolske vodstvo, da se je v rodbinah, v katerih so učenci na hrani ali stanovanju, pojavil kak slučaj jetike ali da je jetičen kak součenec, ki je v istem stanovanju, ima o tem obvestiti starše ali varuhe in jih opozoriti na nevarnost okuženja. Jetični učitelji brez ozira na njih deložnost toliko časa ne smejo poučevati, dokler traja njih bolezen. Enako je postopati z jetičnimi šolskimi slugami. Z ozirom na to, da je odvracanje jetike v mladostnih letih posebne važnosti, naj bi vsa šolska vodstva tako postopala. Mestni fizikat bo na prošnjo šolskih vodstev rad prevzel razkuževanje knjižnic in knjig, sicer pa za to preskrbi tudi „kranjska podružnica avstrijskega pomočnega društva za bolne na pljučih.“

— **Stavka v Koslerjevi pivovarni.** Vodstvo pivovarne nam je poslalo sledeče pojasnilo: „Na pismeno prošnjo bivših naših delavcev z dne 22. marca t. l. se jim je dne 24. t. m. ugodilo s pritrdilom alpskega pivovar. društva glede 10urnega delavnika in da dobe delavci (dninarji) za vsako uro čez čas 20 h. Vkljub temu znatnemu zboljšanju so naši bivši delavci z dopisom dne 21. aprila t. l. znova predložili v 10 točkah svoje želje ter zahtevali, da se izpolni v nezaslišani kratki dobi 48 ur. V odgovoru na ta dopis smo dne 23. aprila našemu delavstvu z ozirom na pretirane zahteve po zvišanju plač itd. obljubili, da se bo po možnosti oziralo na njihove želje, toda z ozirom na to, da mora vsakojako ugoditev preiskati in odobriti alpsko pivovarsko društvo, naj se določi za ugoditev željam 14dnevni rok. Bivšemu delavstvu pa se je zdelo potrebno, da je za odgovor na to naklonjenost dne 23. aprila ustavilo delo. Po našem delavskem in hišnem redu so bili delavci, ki so vstavili delo, takoj odpuščeni. — Plačujemo navadnemu, popolnoma neukemu delavcu dne 1 K 80 h za 10urno delo, nadalje dobivajo določene mere piva brezplačno, razen tega skrbijo pivovarna, da prireja njen kuhar vsem delavcem okusno in nenavadno ceno hrano. Plače za pomožne delavce (neizučene pivovarje) znašajo mesečno najmanj 52 K poleg piva, stanovanja, kurjave in razsvetljave. — V naši okrožnici na svoje odjemalce nismo mogli navesti Auerjeve, delniške in mengijske pivovarne, ker te tri pivovarne ne pripadajo društvu alpskih pivovarjev, katero društvo jamči pivovarnam v slučaju štrajka za varstvo. Pač pa sta v omenjeni okrožnici navedeni kranjski pivovarni na Vrhnikih in v Senožečah, ker sta pri omenjenem društvu.

— **Ljubljanski društveni godbi** je podelilo „Splošno kreditno društvo“ v Ljubljani nepričakovano veliko podporo. Odbor „Ljubljanske društvene godbe“ izreka temu slavnemu zavodu — ki je z navedenim velikodušnim činom pokazal, da ve ceniti pomen in obstoj „Društvene godbe“ — svojo najiskrenejšo zahvalo.

— **Zadruga pekov in kolačnikov** naznanja v današnjem inseratu, da je ustregla prošnji pekovskih pomočnikov za prosti 1. maj in da se ta dan ne bo sprejemal tuj kruh v peko.

— **Pomiloščenje.** Janez Poženel, ki je bil dne 28. svečana t. l. zaradi hudodelstva roparskega umora obsojen na vešala, je bil pomiloščen, in se je dosmrtna kazen spremenila v dosmrtno ječo.

— **Sokol v Šiški** priredi jutri pešizlet čez Vič, Dobrovo, Podutik in St. Vid. Odhod iz telovadnice ob 2. popoldne.

— **Na vrtno veselico** vabi g. Anton Kališek, gostilničar „pri Štajeru“ na Fužinah, ki jo priredi v torek, dne 1. maja na prostornem, senčnem vrtu. Svirala bo godba na lok. Vstopnina prosta. Ob neugodnem vremenu bo veselica v notranjih prostorih.

— **„Prosveta“.** Akad. fer. društvo „Prosveta“ otvori jutri, v nedeljo, dne 29. t. m. popoldne svojo VIII. ljudsko javno knjižnico v Dolškem pod Ljubljano. Knjižnica bo nastanjena v šolskih prostorih.

— **Hud potnik.** Hlapec Anton Zabukovec iz Ponikev je 26. t. m. razbil na postajališču Škofljica vrata stranišča voza II. razreda in napravil škodo 10 K. Ko ga je sprevidnik prijel zaradi tega, ga je sunil z vso silo v prsi, ravnotako pa potem tudi orožnika, ki ga je še le uklenil, ko mu je prišel na pomoč neki železniški uslužbenec.

— **Iz turjaške lare.** Župnik Horvat se v 85. številki „Slovenskega Naroda“ z dne 13. aprila 1906 zagovarja. Resnica je, da je župnik Horvat naročil večerni plašč (pluvijal) in bandero na en drog za župno cerkev. Pravi, da se ni pobiral denarja. Saj so morali posestniki po „fronkih“, obrtniki pa po „patentih“ prispevati in vsote nositi v farovž. Navedemo samo nekatere vsote: 3 K, 5 K, 7 K, 10 K, 20 K, 30 K. Sploh pa lahko navedemo vse, ako treba. Skup nanešene vsote pa niso zadostovale, zato sta oba zdajšnja cerkvena ključarja romala pozneje od hiše do hiše in pobirala denar. Da ste ti dve stvari naročeni za časa bivanja župnika Horvata v Turjaku, dokažemo če treba, še na drug način. Nadalje se zagovarja, da ni bilo misijona. Misijon ali duhovne vaje je vodil misijonar Kunstelj iz reda Jezusovega, če se ne motimo. Ali to ni bil misijon? Pri spovedi so se slišale take stvari, da so odrasli ljudje rdeli, kaj še le mladina. Nek možak se je izrazil, da je dosti skusil in marsikatero slišal pri vojakihi, toda takih ne, kakor pri spovedi. To naj zadoštuje v dokaz. Mislimo, da sedaj župnik ne bo mogel več klicati na pomoč Lampetovega popravkarskega društva. Farani.

— **Ponarejen 20kronski bankovec** je bil 24. t. m. oddan trgovcu Alojziju Gaču iz Kostanjevice na sejmu v Bušeti vasi. Kdo ga je oddal, ni znano.

— **Služba poštnega odpravnika** na c. kr. poštenu uradu (III./5) v Vodicah (pol. okraj Kamnik) je razpisana proti pogodbi in kavciji 400 kron. Letna plača 600 K, uradni pavšal 150 K, letni pavšal 140 K, za lokalno dostavljanje poštnih pošiljatev in eventualno tudi letni pavšal 1140 kron za vzdržavo vsakdanje poštne vožnje med Vodicami in St. Vidom nad Ljubljano. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

— **V Selcih** bo v četrtek, dne 3. maja, letni živinski semenj, na katerega se bo prignalo gotovo večje število lepe živine. Prodajalci in cenjeni živinski kupci se opozarjajo na ta semenj.

— **Strelsko društvo v Gorjah na Gorenjskem.** Kakšne otročje neumnosti uganjajo naši kaplani na nekaterih krajih, presega že vse meje. Krono teh neumnosti si je za zaslužil gorjanski kaplan z ustanovitvijo strelskega društva. V to društvo bodo sprejemani gorjanski fantje, ki se drugače ne dajo vjeti v klerikalno past. V Marijino družbo so jih za božjo voljo vabili, a fante je bilo sram nastopati kot marionete. Ker torej vsa vaba, ki so jim jo obljubljali v Marijini družbi, ni nič pomagala, treba je bilo strelskega društva in to je že tu. V tem društvu se bodo društveniki učili streljati in se navduševati za papeža in cesarja ter hrepeneti po krvožitju. Da društveniki vedo vse te namene, je pokazal velikonočni ponedeljek. Komaj so zapeljani fantje zapustili Marijino dvorano, kjer so pod zaščito Brezmadežne in vodstvom kaplanovim kuhali novo društvo, že se jih je poprijela taka bojaželjnost, da bi najrajši kar na lastno roko napovedali vojno vsem sovražnikom našega cesarja. „Kri za cesarja, življenje za papeža,“ so kričali, „mi se bomo streljali za Avstrijo, kri za cesarja, ki ima tako zveste fante. Kri za Avstrijo, mi smo cesarsko kraljevi!“ Kri za Gorje, kri, kri!“ K sreči je ostalo samo pri navdušenju za prelivanje krvi, dasi so „strelci“ ostali do jutra v gostilni. Upati pa smemo, da bodo to navdušenje pokazali tudi praktično in da odcede komu kri in življenje! Kakor poroča gorjanski kaplan v zadnjem „Domeljubi“, bodo

njegovi strelci uniformirani in bodo v uniformah nastopili že pri procesiji sv. Rešnjega telesa. Resnici na ljubo moramo opomniti, da so se vsi razvedni in napredno misleči, torej najrazodnejši gorjanski fantje izrekli proti ustanovitvi tega društva in da ima kaplan pod seboj le mevžavce, v katerih se bo podžgal in pospeševal nagon krvoželjnosti.

— **Darila za Vilharjev spomenik.** Slav. posojilnica v Logatcu 20 K. Domači gostje v hotelu „Ribnik“ v Postojni 3 K. Srčna hvala! Odbor za Vilharjev spomenik.

— **40 oralov pašnika** je pogorelo posestnikom v Spodnji Kanomlji pri Logatcu. Škode je 700 K. Zažgali so otroci, ki so pasli koze.

— **Domača podjetnost.** Gosp. Modrijan v Postojni namerava napraviti v svoji novozgrajeni hiši na cesti h Kazarju mlin na motor z bencinom. S tem bo ustrezno želji postojnskih trgovcev, ki morajo poleti o suši, ko ni dovolj vodne sile na Pivki, voziti koruzo v Planino, da se tam zmelje. Ker je g. Modrijan kot dolgoletni mlinar popolnoma večš tej stroki, utegnulo bi se nameravalo podjetje prav dobro obnesti.

— **Vinski semenj in vinska pokušnja v Postojni.** Da se povzdigne vinska kupčija s kranjskimi vini, zlasti z vipavskimi, ter da tudi širši krogi spoznajo kranjska vina glede njihove dobrote, se priredi v nedeljo, dne 6. maja ob 3. uri popoldne vinski semenj spojen z vinsko pokušnjo, in sicer v plesni dvorani Postojnske jame. Razstavljenih bo več sto vinskih vzorcev, med temi tudi najfinejša namizna in butelska stara in nova vina. Jama bo slavno razsvetljena. Med prireditvijo bo sviral godba ter nastopijo tudi postojnski pevski zbori. Priredba se bo vršila po naslednjem sporedu: 1. Ob polu 4. uri otvoritveni pozdrav po c. kr. okrajnem glavarju g. Stefanu Lapajnetu; 2. Strokovni nagovor deželnega vinarskega komisarja v Ljubljani, gosp. Fr. Gombača; 3. Godba; 4. Petje; 5. Prosta zabava. Da se omogoči čimvečja udeležba, se je določila vstopnina le na 50 vin. za osebo. Naj torej te vsestransko ugodne prilike nihče, zlasti gg. gostilničarji in vinotrčci, ne zamudi, in naj vsakdo še svoje znance privabi seboj. Prihod tržaškega poštnega vlaka v Postojno ob 1. uri popoldne — odhod iz Postojne proti Trstu ob 7. uri 18 min. zvečer. Prihod dunajskega poštnega vlaka v Postojno ob 3. uri popoldne — odhod iz Postojne proti Dunaju ob 9. uri 39 min. zvečer, odnosno ob 10. uri 30 min.

— **Nova podružnica „Kmetijske družbe“** se je ustanovila preteklo nedeljo v Matenji vasi na Notranjskem. Upati je, da se za Matenjo vas in okolico ustanovi v kratkem živinska zavarovalnica.

— **Svoji k svojim!** Ne da se tajiti, da smo Slovenci v zadnjih desetletjih bodisi na narodnem, bodisi na gospodarskem polju vrlo napredovali. Zdi se mi, kakor bi hoteli s podvojeno silo popraviti to, kar smo žal, pred leti zamudili. Sosebno zadnje desetletje postali smo Slovenci „žilavo delavni“, pa bodisi to v zelenem Štajerju, v solnčni Gorici ali v Primorju. Povsod se nam kaže vesel napredek! Pred leti si šlovec ni mogel misliti slovenskega tovarnarja, danes imamo pa že dokaj tovarnen, katerih lastniki so trdni Slovenci. Slovenskih veletrgovin imamo na izbiri in sicer trgovin, ki bodisi glede cen, bodisi glede kvalitete blaga daleč nadkriljujejo „židovska podjetja“. Govoril sem z velikim češkim tovarnarjem in mož mi je odkrito priznal: „Slovenecem nedostaja kapitala.“ In mož je imel prav! Kdor pozna energično delavnost naših ljudi, mora priti do trdnega prepričanja, da bi Slovenci, ako bi imeli velik kapital v rokah, postali „faktor“, s katerim bi morali naši nasprotniki računati! Slovenci imamo sicer nekaj kapitalistov, ali ti se kaj neradi spuščajo v trgovino. In to je baš žalostno! Koliko dobro uspevajočih podjetij bi se dalo s tem denarjem napraviti. Tako pa tovarno za tovarno zida tujec in si med nami polni svojo nenasitno malho. Nemoj pravi: „Riskieren ist über probieren!“ In tega reka se zvesto poslužujejo Američani in kakor vse njihovo delovanje kaže, z najboljšim uspehom. Naša dična vlada bi tudi lahko mnogo pripomogla k povzdigi domače industrije, odnosno trgovine. Pa kaj takšnega si podjetni Slovenci niti sanjati ne smejo! Vlada ima denar le za naše „klerikalne-konsumarje“. Naši „konzulati“ v inozemstvu pošiljajo na „trgovinsko in obrtniško zbornico“ suha poročila in predno ima podjetnik vse podrobnosti v rokah, ima že zdanjav Nemec delo zagotovljeno. Prezira se nas takorekoč povsod, na tujo pomoč se nam pač ni zanašati. Dobro, da smo Slovenci to pravočasno uvideli! In baš ker smo navezani sami nase, držati se bi moral vsak Slovenec zvesto

reka „Svoji k svojim“. Kolike vsote potujejo leto za letom med tujce samo radi naše brezbrzičnosti in malomarnosti. Navesti hočem le en slučaj, kako nas tujci sodijo. S poštnim vozom sem se peljal v Idrijo. Trije krivonosni potniki raznih čifutskih tvečk so bili v živahnem pogovoru o „vindišerjih“. Kolikor sem spoznal iz njihovih govorov, so pihali proti Čehom, kjer ne morejo med narodne Čehe. „Der Böhm jagt dich auss, wenn du mit ihm deutsch sprichst“, je pravil eden. Drugi je zopet modroval: „Da ist der Windische Trottel (trgovci!) ein anderes Vieh, der ist froh, wenn er mit ungebildeten Leut deutsch reden kann“. Taka nesramnost presega že vse meje! Na vas je, narodni trgovci, da vsakemu privandranemu agentu, ki vam v odurni nemščini vsiljuje robo, pokazete vrata! Sicer bodo te predrzne čifutske duše še po naših glavah plešale. Naši nasprotniki vedo predobro, da smo Slovenci premlačni in premalo narodni, zaradi tega počenjajo med nami, kar se jim zljubi. Neka večja občina na Notranjskem je sklenila „Francovo“ cikorijo opustiti. Ko so vsi trgovci tozadevni sklep podpisali, razglasili so svoj sklep po vseh slov. časopisih. Francova tovarna je o tem izvedela, ter takoj poslala svojega potnika v dotični kraj. Može je tam ostal kakih 7 dni in napravil trikrat več kupčije, kot običajno. Ob sebi se razume, da so tudi trgovci, ki so sklep podpisali, vzeli vseeno „Francaka“. Potem seveda ni čuda, da si sami pletemo bič, s katerim nas nasprotnik krvavo biča! Upajmo saj, da se spametujemo in da pride čas, ko bode slov. trgovec uvidel: „Da je tujec zaradi nas in ne mi zaradi njega!“

— **Dve hiši sta pogoreli** posestniku Nikolaju Gutmannsthalu v Loški Gori pri Radečah. Škode je 1200 K. Zažgal je 4letni otrok.

— **V Savo je skočil** 25. t. m. Franc Hauptman pri Trbovljah. Revenu se je že dlje časa mešalo.

— **Požar** je uničil Petru Majeriču v Moškanjcih na Štajerskem hišno in gospodarsko poslopje. Škoda je zelo velika. Zgoreli sta tudi dve teleti.

— **Dovoljenje za rudosledbo** v političnem okraju Tolmin je dobil g. Josip Kacin v Jegerščah.

— **I. vojaško veteransko društvo za Trst in okolico** slavi meseca maja 25letnico blagoslovljenja društvene zastave, kateri slavnosti prisostvuje tudi prejasna gospa nadvojvodinja Marija Josipina kot kumica. Po marljivih pripravah soditi, bo ta slavnost prav lepa. Vsa patriotična društva v Trstu in na Primorskem so obljubila svojo udeležbo. Svoj prihod je naznanilo tudi mnogo veteranskih društev s Kranjskega, Koroškega in Štajerskega.

— **Tovarna špirta je zgorela** včeraj v Barkovljah pri Trstu. Tovarna je last tvrdke Pavletič. Ker so požarne brambe hitro stopile v akcijo, so ogenj v dveh urah pogasili in rešili zaloge špirta, dočim je drugo vse pogorelo. Ogenj je bil pridejan, ker je začelo goreti na več mestih nenkrat.

— **Dinamitna patrona** se je razpočila v Zdenju pri Trstu 11letnemu Hieronimu Metu, ki se je igral z njo. Deček je dobil hude poškodbe na desnem očesu in na rokah, kjer mu manjkata dva prsta.

— **Ponarejen denar.** V Trzinu na Primorskem so zaplenili dva ponarejena goldinarja, pred kratkim pa komad za 5 K. Denar je jako dobro ponarejen, le napis je nekoliko premalo vtisnjen in nekoliko lažji je ta denar.

— **Samomor zdravnika.** V Šibeniku se je ustrelil zdravnik vojne mornarice dr. Gustav Heinzl. Soditi se, da se gre tu za ameriški dvojni.

— **Pobarvan duhovnik.** V Splet je prišel v neko gostilno, kjer niso ravno najstrožji predpisi za varovanje svete čistosti, spitan duhovnik in se kmalu začel z natakarcio ljubeznivo pomenkovati; zmenjena sta bila kmalu: ker je bilo dekle božjemu namestniku nad vse včer in vporabna za njegove namene, ji je obljubil petak. Gostilničar je pa naščuval natakarcio, da si je namazala roke s črno barvo in ko je posvečenega grešnika po izvršenem opravilu božala po licih, gaje tako tepo pobarvala, da se je svetil kot pristen zamorec. Ves vesel in zadovoljen je zapustil olajšani dušobrižnik „priežališče grešnikov“ in odšel v bližnjo kavarno. A tu se mu je vsak smejal, komaj ga je pogledal. Jezen je odšel v restavracijo, a tudi tu se mu je zgodilo ravno tako. Ko je bil znova na cesti, je srečal svojega črevljarja, ki ga je opozoril, da ima ves črn obraz. Pa ne da bi naš ljubi „Slovenec“ rekel, da napadamo s pripovedovanjem tega tragikomičnega slučaja vero!

— **Pevsko društvo „Ilirija“ v Berge-Borbecku ob Renu.** Iz Berge-Borbecka v Nemčiji se nam piše: Za društveno zastavo, katere blagoslovljenje je nameravano meseca avgusta, so doposlali: G. Jernej

Lišer v Nemčiji 50 mark, slavno „Slovensko pevsko društvo“ v Ljutomeru 4 M. 49 f., nabrano pri godovanju njih pevovodje, „Slov. kmetijsko bralno društvo“ za Lembeh in okolico pri Mariboru 5 M. 85 f., slavno slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani 16 M. 98 f. Izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem darovateljem in prosimo, da bi našli še obilo posnemovalcev, ker društvena zastava bo stala 500 do 600 mark in ne samo 250, kakor je bilo v „Slovenskem Narodu“ napačno omenjeno.

— **Na današnjem naboru** je bilo 180 mladeničev; odtih je bilo potrjenih 64.

— **Nepoštena služkinja.** Snoči je mestna policija aretovala 18letno služkinjo Frančiško Koroščevo s Skaručne, ker je ukradla svoji gospodinjji, kantinerjerji ge. Königsbergerjevi v domobranski vojašnici 4 K 80 vin. vredne nogavice. Pregledali so ji tudi kovčeg in v njem našli novo obleko, katero si je dala napraviti, kar je tudi sama priznala, z ukradenim denarjem. Izročili so jo sodišču.

— **Navlekel** se ga je bil snoči hlapec Jakob Skorja tako, da se je vlegel v gramozni voz, v njem trdo zasmrčal, konja pa prepustil sama sebi. Ko sta prišla v Prisojne ulice, ju je tam ustavil mitniški paznik. Gospodar je dal prijatelja jeruša aretovati.

— **Upijani** se je bil danes zjutraj 21letni delavec Štefan Petrič iz Čateža, in sicer tako močno, da ko je prišel k naboru, se ni nič zavedal, kje da je. Ker je bil pa vrhu tega še silovit in se ni dal pomiriti, so ga odpeljali z zelenim vozom v mestno špehovko.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljal z južnega kolodvora v Ameriko 6 Črnogorcev in 4 Slovenci, nazaj je pa prišlo 20 Hrvatov in Slovencev. V Heb je šlo 25, v Scheibbs 35, v Inomest 26, v Meran pa 19 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 180 zidarjev.

— **Izjubljene in najdene reči.** Služkinja Helena Petkova je izgubila črno denarnico, v kateri je imela nekaj čez 12 K denarja. — J. O. je izgubil rmeno usnjato denarnico, v kateri je imel 16 K denarja. — Nemška gledališka igralca, gdca. Kristina Schaidlova, je izgubila zlat pečatni prstan s črkama C. S. — Gospa Marija Zalokarjeva je izgubila zlat uhan z rdečim kamnom, vreden 12 K.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gospoke ulice). Začetek ob 9. uri. Vstop prost. — Jutri zvečer je v restavracijskih prostorih hotela „Ilirija“ (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Opozarjamo na današnji oglas** „Redka prilika 2000“. Posestvo je posebno prikladno za upokojene, oziroma bolehnne osebe.

— **Jugoslovanske vesti.** — Poročilo reških delegatov. V sled najnovejših dogodkov na Ogrskem in Hrvaškem se je sestala hrvaška in srbska delegacija, ki je podpisala reško resolucijo, v Zagrebu, ter je na svojih sestankih 22. in naslednje dni t. m. sklenila sporočiti narodu: „Z nastopom koalicijske vlade v Budimpešti so ostali nedotaknjeni odnosi med madžarskimi in hrvaškimi delegati na reški konferenci. V zvezi s tem treba poudariti, da magjarska koalicijska dela na to, da se doseže popolni in trajni sporazum med Hrvaškimi in Ogrski, isto spričujejo razne manifestacije te stranke, časopise in programni govori. Te akcije ne porušijo prehitri razpust dež. sabora kraljevin Hrvaške in Slavonije, niti prenapeti razpis novih saborskih volitev v roku od samo nekoliko dni. To je bilo odločeno, kot se razvidi iz kraljevega reskripta, že pred nastopom nove vlade na Ogrskem. Znamenitost skupne narodne politike Hrvatov in Srbov napram Ogrski, ki ima svoj začetek v reški resoluciji, je takšna, da je takšni hipni poskusi ne morejo zmotiti. Upati je, da so ti poskusi zadnji drhtaji bolestnega stanja, v katerem se nahaja javno življenje na Hrvaškem, in ki je glavni vzrok, da danes med narodom tostran in onstran Drave ni utrjen iskren, trajen in koristen odnos.“

— Reški delegati izražajo nado, da bo sedaj izvoljeni hrvaški sabor imel nalogo, da sklene novo volilno reformo. „Na temelju novega volilnega zakona, ko bo dihala nova svoboda, se izvrše potem volitve, ki bodo širokim narodnim slojem omogočile svobodni izraz ustavne volje, in šele tedaj bo zdrava narodna politika, kateri je z reško resolucijo postavljen temelj in zarisana smer, prišla do zmage.“

— **Hrvaška narodna**, t. j. madžaronska stranka, ki je imela vsled zastarelega in krivičnega volilnega reda in dosedanje volilne prakse večino v hrvaškem saboru, je recipirala te dni iz reške resolucije in vzprejela v svoj program razne zahteve politične in narodno-gospodarske naravi, in prvi vrsti premembo

volilnega reda v smislu splošne in tajne volilne pravice, svobodo tiska in obnove porotnega sodišča. Te elementarne zahteve modernega ustavnega življenja niso last „narodne stranke“. Ona se jim je vse dosedaj ostro stavila porobu, ker je dobro čutila, da bi svobodnomojne ustavne redbe onemogočile njen obstoj. Madžaronska stranka si je prisvojila te reforme samo zato, ker se je v svoji slabosti morala pokoriti višji volji.

— **Volilno gibanje** na Hrvaškem je v polnem teku ter se je razvilo do take razburjenosti in grozničave naglice, kakor dozdaj še nikoli. Magjaroni so proglasili dozdaj okrog 80 kandidatov, a jih postavijo gotovo v vseh 88 volilnih okrajih.

— **Združena hrvaška in srbska koalicijska** je postavila dosedaj okoli 60 kandidatov. — V okraju Petrinja kandidira hrvaški pisatelj Šandor Gjaljski; zanj sta se zjedini združena opozicija in kmetijska stranka. Ker je Gjaljski ne samo kot književnik velepriljubljen v vseh slojih, temveč uživa tudi velike simpatije, ker je vsled svojega svobodnomiselnega političnega prepričanja pod režimom Khuenovim bil upokojen, zato ima dobre šance njegova kandidatura. V Zemunu so postavili neodvisni Srbi in Nemci opozicijskega kandidata dr. M. Babica, ki kandidira na temelju reške in zadarske resolucije. Njega je proglasila za kandidata v Zemunu tudi združena srbska in hrvaška koalicijska.

— **V Zagrebu**, v II. vol. okraju je združena opozicija postavila nasproti madžaronu dr. N. Tomašiću grofa M. Kulmerja za kandidata. Volilni boj bo vsled tega jako srdit, tembolj, ker med uradniki prevladuje struja, ki bo glasovala za opozicijskega kandidata, in ker je skupna vlada zagotovila svojim uradnikom popolno volilno svobodo. Za ta mandat se bore tudi Starčevićanci; njihov kandidat je odvjetnik M. Tkalčič. V madžaronskih krogih vlada pobitost vsled Kulmerjeve kandidature. — V volil. okraju Novska kandidira opozicijski kandidat dr. Harambašić. Poročajo, da je njegova izvolitev sigurna. — Nekateri okrajajo imajo po štiri opozicijskega kandidata. — V Ivanou so kandidirali najprej štirje duhovniki, vsak z drugim programom. Zdaj so eno kandidaturu opustili. V tem okraju kandidira kot pravaš izven strank župnik Šašel. — Kot divjak kandidira prejšnji opoz. poslanec dr. Vrbanič. Od opozicijskih politikov ne kandidirata več dr. Derenčin in Kiepač. — Madžaroni ne kandidirajo več 17 svojih dosedanjih mamelukov. Med 17 novimi kandidati ni niti enega, ki bi prekašal po sposobnostih ostale madžarone.

— **Sicer** pa volilne šance opozicijskih kandidatov niso povolne. Od 54.000 volilcev je 30.000 uradnikov, ki bodo po večini volili madžarone. Kljub zatrevanju moremo komaj govoriti o kakoli volilni svobodi, ker je pritisk na volilce nezasiščen. Proti vladnim kandidatom, madžaronom, pa postavlja opozicija po več kandidotov. — **Jugoslovanska razstava** v Sofiji. Poročajo iz Sofije, da je knez Ferdinand prepuštil za razstavo prostore svoje jahalne šole. Bolgarska vlada je dala za razstavo 6000 frankov. — **Jugoslovan** čitalnica v Belgradu, ki se je ustanovila minulega meseca, je naročena na 157 listov, srbskih, hrvaških, bolgarskih in slovenskih. Zdaj se je obrnila s prošnjo na belgrajski občinski zastop za stalno letno podporo.

— **Najnovejša novica.** Nov črnogorski denar. Črnogorska vlada je sklenila, dati kovati svoj denar iz nikla in bron, da izpodrine avstro-ogrski drobiž, ki kroži sedaj v Črni gori. — **Perilo se podraži.** Avstrijski tovarnarji perila so sklenili, da zvišajo cene svojim izdelkom za pet odstotkov. — **Mlada kavalirja.** Na Dunaju so zaprli 12 in 15letna brata Mangel, ki sta nastopala že dve leti (?) kot kavalirja po javnih šetališčih, se izdajala za sinova bogatega meščana ter sta sklepala znanje z deklicami iste starosti. Za svoj šport potrebni denar sta kradla po trgovinah ter napravila 7000 K škode.

— **Pruski železniški ministri** Budde umira.

— **Angleški kralj** je daroval za ponesrečene pod Vezuvom 20.000 frankov.

— **Razstavo v Milanu** je otvoril včeraj kralj Viktor Emanuel v spremstvu kraljice.

— **Japonski cesar** je daroval za San Francisco 200.000 jenov. Dosedaj Roosevelt daru ni odklonil.

— **Grozovit vihar** je razsajal 26. t. m. v Bellevue (Texas). Zrušil je več hiš. 11 oseb je ubitih.

— **Serum proti kačjemu piku** je iznašel prof. Paltauf; sredstvo sestoji iz navadne rastopine klorovega kalija, ki mora biti razredčen v kuhani vodi ter se deva na rano.

— **Potopil se je v Črnem morju** turški parnik „Afrika“, ki je vozil vojaštvo.

— **V Visokem (Bosna)** so odkrili včeraj spomenik v Kakaju, Doboju in Visokem padlim vojakom.

— **Izpit po fonografu.** Na londonskem konservatoriju je bilo razpisano mesto prve pevke. Neka mlada dama v Avstraliji bi se bila tudi rada potegovala za službo, a ji je bila pot v negotovost predolga. Poslala je ploščo iz gramofona, v katerega je zapela s polnim glasom, nekemu profesorju petja v London. Profesor je navil gramofon ter pazno poslušal. Glas se mu je zdel tako popoln, da je takoj pozval damo, naj pride v London. In res je dobila med 190 prosiljicami razpisano nagrado in službo.

— **Kralj in berač.** O pokojnem danskem kralju Kristijanu je bilo znano, da se je rad razgovarjal z najpreprostejšim človekom, ako ga je srečal na svojih izprehodih. Nekega dne mu je na takem potu prišel naproti berač ter mu pomolil klobuk, da dobi kak dar. Kralj ga je nagovoril: „Kaj je dobrega, prijatelj?“ Beračeva želja je bila, dobiti kraljevo sliko v spomin. Kralja je zelo zanimala ta nenavadna prošnja, zato je odgovoril smeje se: „Prav dobro, toda jaz ne nosim svojih slik s seboj!“ Berač pa je hinavsko odgovoril: „Oprostite, veličanstvo, toda ako bi hoteli poseči v svoj žep, gotovo bi se katera slika dobila.“ Sedaj šele je kralj spoznal, kako ga je berač zapeljal ter mu ni preostalo drugega, kakor da mu je dal cekin s svojo sliko.

— **Norveški poslanci.** Najuglednejši norveški časopis „Aftenposten“ je prinesel ostro kritiko o norveških poslancih, ki dobivajo 18 K dnevne dijete, brezplačno zdravniško pomoč in zdravlila, a vkljub temu si nekateri takoj v začetku zasedanja dajb izplačati večje predujme, nadalje se na državne stroške oskrbujejo s konjaki, raznimi medicinskimi vini ter si dajo celo staviti umetne zobe na državne stroške. Finančni minister je priznal, da se take zlorabe res gode, a izjavil je, da nima vzroka za posredovanje.

— **Kako Nemci širijo kulturo.** O nemškem gubernatorju v Kamerunu, Puttkameru, vedo nemški socialisti pripovedovati celo vrsto zgodb, kako ta človek širi kulturo in ugled velike nemške države med divjaki. Ker je sin pruskega ministra, sme vladati kakor kak paša. Na svojem mestu ga je bilo le redkokdaj dobiti, temu je obiskoval rajši razne evropske igralnice. Ko pa so mu povodom vstaje z Berlina namignili, da se je treba držati doma, naročil si je za „kratak čas“ iz neke berlinske javne hiše malovredno, a oholo vlačugo ter jo izdajal za svojo sestrično ter ukazal vsem podrejenim uradnikom, da jo morajo kot tako spoštovati. Nekemu kapitanu se je pristudilo tako čaščenje propadle prostitutke, ter je zadevo ovdal v Berolinu. Iz Berlina je prišel ukaz, da mora žensko takoj odpustiti. Puttkamer je to sicer storil, a prej jo je napravil za baronico ter ji napisal na tako krivo ime potni list. Ko se je tudi to zvedelo, so vendar gubernatorja odpoklicali, a naslednik gotovo ne bo boljši.

— **Pogumen deček.** Nedavno je prispel v Trst skrivoma na ladji iz Pulja neki majhen deček; prispevi v Trst se je takoj odpravil dalje na pot. Ustavili pa so ga policaji, katerim je ravnodušno prizpoznal, da je Ettore Bisosolo iz Cisate pri Milanu, star devet let. Mati mu je umrla, ko je še bil prav majhen, a žena, ki je pozneje živel z njo njegov oče, ga ni marala, temu ga je dala neki cirkusni družbi, ko so očeta zaprli. Z glumači je prepotoval celo Gornjo Italijo in avstrijsko Primorje. Ker pa je dobival pri tej družbi več batin kakor pa jesti, pobegnil je iz Pulja na parobrod in na tem v Trst. Ker pa mu je Trst preveliko in neznano mesto, zato je hotel oditi drugam. Policija ga je izročila italijanskemu konzulatu, da ga začasno spravi v ubožnico.

— **Roman iz življenja.** V neki londonski hotel je prišla elegantna mlada dama. Čez tri dni so jo našli mrtvo. Okoli nje je ležalo več steklenic strupa. Policija si je prizadevala, da določi identičnost samomorilke. Našla se je gospa, ki je trdila, da je samomorilka njena sestra Lavra Guschung. Toda, ko je to ime izšlo v časopisih, dobila so uredništva sledeče pismo: „Z velikim začudenjem sem čitala, da časopisi javljajo, da so me dobili v Londonu mrtvo. Stvar je bila, kakor bi rekel naš dragi Mark Twain, „nekoliko pretirana.“ Od meseca avgusta že nisem bila več v Londonu. Lavra Guschung.“ Časnikarji so takoj začeli iskati pisca tega pisma, toda zaman. Da je samomorilka res ta Lavra, umevno je po njenem romanu. Bila je gledališna igralka ter se je poročila z bogatašem, toda takoj po medenih tednih se je ločila od njega. Vrnila se je k gledališču ter se poročila z nekim inženirjem. Vzela je k sebi tudi svojo

mlajšo sestro. Kmalu pa je dobila svojega moža v objemu te svoje sestre. Seveda ga je takoj tožila na ločitev zakona, tedaj pa se je izkazalo, da njen zakon z inženirjem ni veljaven, ker se ni izvršila pravilno razdužitev zakona s praviim možem. Šla je po svetu iskat svojega pravega moža ter ga tudi našla, toda ta je bil že srečno oženjen.

— **Kateri jeziki se govorijo v Italiji.** Po zadnjem ljudskem štetju je govorilo v Italiji 100.000 osebe francosko (v okrajih Aosta, Pinerole in Susa); 12.000 nemško (v Pijemontu in v beneških pokrajinah; ni pa to prava nemščina, temu sta dva nemščini sorodna dialekta); 110.000 albanško (v 14 okrajih južne Italije in v treh okrajih v Siciliji); v Kalabriji pride na 50.000 prebivalcev 38.000 takih, ki govorijo grško; 30.000 osel govori slovensko, 5000 hrvaško in 12.000 katalansko (v Algheru na Sardiniji).

— **Moški imajo pravico nositi žensko obleko.** Nedavno so v Washingtonu prijeli učitelja glasbe Randolpha Milburna, ker je hodil po ulicah v ženski obleki. Na policiji je izjavil: „Ako ima gospodična Mary Walker pravico hoditi v moški obleki, zakaj bi jaz ne smel nositi ženske obleke.“ Pregledali so vse postave ter našli določbo, da se sme moški oblačiti, kakor se mu ljubi, toda „ne sme s tem hote prevarati ljudi glede svojega spola.“ Zato so tudi Milburnu pustili nadalje hoditi po mestu v ženski obleki, le na prsi si je moral pritrčiti ploščo z napisom: „Randolph Milburn. Jaz sem moški.“

— **Krščanska ljubezen do bližnjega.** V Mitterdorfu je umrl t. dni 65letni župnik Adalbert Andrl. Zapustil je cerkvi svoje premoženje 40 tisoč K. Njegova dva brata sta rečna delavca ter sta brata-župnika kleče prosila, naj zapusti vsakemu vsaj 5000 kron, da si vsaj nekoliko olajšata bedno življenje, toda župnik ni imel srca za solze lastnih bratov, temu je vrzel celo premoženje v nikdar polno rimsko bisago.

— **V spomin v bitki padlim konjem** so priredili nedavno v Joka-hami veliko slavnost. Več ur so šle procesije vojakov mimo altarja, pri katerem so darovali duhovniki, in je vsak vojak s par besedami glasno proslavil srčnost, vztrajnost in premetenost svojega v boju padlega konja. Može in žene so ginjeni jokali.

— **Koliko dobička daje igralnica?** V zadnjih 12 mesecih je igralnica v Monte Carlu donesla posebno velike dobičke, tako, da se je za vsako delnico v vrednosti 500 frankov izplačalo 360 frankov dividende. Samo v zimski sezoni, t. j. od 1. oktobra 1905 do 1. aprila 1906 je bilo za 3.800.000 frankov več dobička kot lani.

— **Tudi Judeževa kupnina se je skrčila.** Češki listi poročajo, da je nadškof Schwarzenberg dalj starškom, katerim je veliki četrtak umival noge, vsakemu vrečo s 30 goldinarji v spomin na srebrnike, ki je zanje prodal Judež Kristusa. Njegov naslednik Schönborn je dalj že samo 30 K, sedanjí nadškof Skrbensky pa je dal le še 30 nikelnov po 20 vinarjev. Potemtakem je cerkev prišla do nauka, da je Judež dobil za Krista nikel. Kakor smo slišali, so nekateri slovenski škofje darovali celo 10 vinarski nikel.

— **Nazadovanje Saksov na Sedmograškem.** Nemštvo na Sedmograškem polagoma umira, na njihovo mesto pa nastopajo Rumuni. Od leta 1898 do 1905 se je izselilo iz Sedmograške 18.700 Saksov, in sicer 10.300 v Ameriko, 4500 na Rumunsko in 1900 na Nemško. Od teh se jih je zopet vrnilo v domovino le 4400, tako da izgubi pleme 14.300 duš. Tako nazadovanje potrjuje tudi ljudsko štetje.

— **Eiffelov stolp v New-Yorku.** Kmalu bodo imeli v New-Yorku za Eiffelovim stolpom najvišji stolp, ki ga zgradi tvrdka Singer. Zgradi ga arhitekt Flagg, ki podpre poslopje zoper veter s petimi orjaškimi jeklenimi oporami, kakršne rabijo pri gradnji mostov. Na ta način ne bo stolpom škodoval niti vihar, ki bi mogel vlake premetavati. Stolp bo tehtal 12.000 ton. Temelj bo le 12 črevljev globok. Stolp bo 200 črevljev višji kot je dosedaj najvišja zgradba v New-Yorku (Park Roco). Stroški so proračunjeni na 20 milijonov mark.

— **Smrt skopuhov.** V napol potrdi koč v Hastingsu na Angleškem sta živel dolgo vrsto let dva brata popolnoma ločena od sveta. Nedavno je eden bratov umrl, drugega pa so našli tako onemoglega, da so ga prepe-ljali v bolnišnico, kjer je tudi kmalu umrl. V koči je vladalo največje siromaštvo. Manjkalo je celo najpotrebnejše pohištvo. Spala sta brata na tleh na pol gnili slami. Komisija je preiskala koč ter našla 220.000 K vrednostnih papirjev in 15.000 kron v zlatu. V smetiščnici pa so našli zavite 20.000 kron v bankovcih. Tako dobi po zastradanih bratih bogata država 1/4 milijona kron.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Št. 17. Vsebinska: „Omladini“ in „Edinosti“ v album. — Naš denarni zavod. — Po glavje o učiteljski. — Nemški val! — Ljudski učitelj in kmetstvo. — Pijana za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Roditeljski večer. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Inserati.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Sam se je plačal. France Scrambelj, delavec v Dulah, je vzel v „Debelem hribu“ pri Rakovniku Karolu Kirschlagerju, pri katerem je delal, nekaj hrastovih hlodov, baje zato, ker mu ni hotel gospodar plačati 13 K. Obsojen je bil na 14 dni strogega zapora.

Vse je bilo dobro. Marija Mikelj iz Ljubljane je opravljala službo postrežnice pri banki „Slaviji“, oz. pri Hribarjevi obitelji, ob enem pa tudi pri okrajni bolniški blagajni. Kako daleč je segala njena poštenost, je iz tega razvidno, da ji je bilo vse dobro, kar ji je pod roke prišlo. Vzela je 103 razne reči, med temi celo otroške igrače. Strojena škoda znaša 173 K 06 v. V Kolmanovi prodajalni je vzela tudi dva 5 K 80 v. vredna svetilnika na ime gospe Hribarjeve. Obsojena je bila na 2 meseca težke ječe.

Telefonska in urbojavna poročila.

Dunaj 28. aprila. Kakor smo ravnokar izvedeli, je Gautscheva usoda gotova. Poljaki se ne vdajo in zahtevajo, da Gautsch odstopi. Mnenje prevladuje, da se mora Gautsch umakniti.

Dunaj 28. aprila. Danes je imel „Poljski klub“ sejo, na kateri je predsednik grof Dzieduszycki referiral o konferenci z baronom Gautschem, o parlamentarnem ministru in o kompromisnih pogajanjih. Seje se je udeležil tudi grof Wodicki. Debata je bila strogo zaupna. Grof Dzieduszycki, ki je govoril na propoziciji barona Gautscha, da ne more dati nobenega obveznega odgovora, marveč bo o ponudbah vlade šele referiral svojemu klubu; takisto je naglašal, da nasprotje napram Gautschu ni osebno, marveč strogo stvarno. Gautsch mu je baje nato razturjeno odgovoril, naj bo odkritosrčen in naj se ne laže. Seja poljskega kluba še ni končana. Poljaki vstrajajo na stališču, da se da Galiciji 110 mandatov in da se ustvari junktim med volilno reformo in deželno avtonomijo.

Dunaj 28. aprila. Včeraj je cesar sprejel v posebni avdienci galiskega namestnika grofa Potockega. Predmet razgovora je bila volilna reforma.

Dunaj 28. aprila. Med včerajšjo sejo parlamenta je grof Potocki konferiral z raznimi poljskimi poslanci in jih skušal pridobiti za kompromis z vlado. Njegova mislija se ni posrečila.

Dunaj 28. aprila. Za slučaj, da baron Gautsch odstopi, se imenuje za njegovega naslednika grof Miroslav Schönborn.

Dunaj 28. aprila. Današnji večerni list „Fremdenblatta“ dementuje vest, da bi bil ministrski predsednik baron Gautsch nasproten sklicanju delegacij meseca junija.

Dunaj 28. aprila. Za volilno reformo, ako hoče prodreti, morate glasovati dve tretjini vseh poslancev. Vlada jih pa ima sedaj na svoji strani samo 130, katero število se mogoče še zviša na 160. Ako glasujejo Poljaki proti, potem je volilna reforma pokopana in Gautschev kabinet mora odstopiti.

Praga 28. aprila. „Narodní Listy“ pišejo, da bo Gautsch primoran odstopiti; k temu ga bodo prisilili Poljaki. Poljski klub ni pravzaprav za noben kompromis:

ako bi Gautsch dal Poljakom tudi 200 mandatov, bi ne bili zadovoljni. Poljski klub si hoče samo ohraniti svojo moč in vladati v deželi, na drugem jim ni ničesar ležeče. Demokratični člani poljskega kluba pravijo, da bodo primorani glasovati z večino proti volilni reformi, ker bi jim sicer kršenje klubove solidarnosti štel v zlo in zamerili po vsi Galiciji.

Budimpešta 28. aprila. Jutri se prično državnozbornske volitve na Ogrskem. V ponedeljek se voli 250 poslancev. Ako si bo neodvisna stranka priborila absolutno večino, je še zelo dvomljivo Bati se je velikih izgredov v slovaških, rumunskih in srbskih okrajih.

Belgrad 28. aprila. Vesnič in Milovanović vstopita v kabinet, prvi prevzame pravosodje, drugi zunanje zadeve. Pašić bo imel najbrž samo predsedstvo brez portfelja; Živković, bivši vodja samostalnih radikalcev, je prispel semkaj in odobrava tako rešitev krize. Pripravljen je vstopiti v kabinet, samo se še pomislija iz rodbinskih vzrokov. Živković potegne gotovo sabo več poslancev samostalcov med zmorce. Kabinet bo kompletiran najpozneje jutri v jutro. Na edinstvu vseh radikalcev se živo dela. — ut

Belgrad 28. aprila. Kabinet še ni kompletiran in ne bo morebiti še do ponedeljka, ker se dela na sestavi posebno močnega kabineta in na zjedinenju obeh radikalnih kril.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Giblivosť žitnega trga je bila tekoči teden nekoliko živahnjša od mnogih prejšnjih tednov. Poraja se polagoma boljši k normalni strmeči konzum, pomladansko menjajoče se vreme kaže svoje učinke na žitne cene, gre pa tudi mesec h koncu, s čimer se bližajo odpovedi engagementov, kar navadno na cene znatno vpliva.

Pšenica je bila tekoči teden podvržena večjim fluktuacijam, ki so pa ostale brez pravega učinka. Cene so se sicer gibale kvišku, pa zopet odjenjavale, tako, da s koncem tedna nimamo zaznamovati upoštevanja vredne izpremembe proti cenam koncem prejšnjega tedna.

Koruza je bila v prvih dneh tedna mlačna, dvignila pa se je v drugi polovici tedna z ozirom na obsežnejše nakupe.

Oves bi postal rad mlačen, tembolj, ker je konzum vsled silno visoke cene skrajno omejen — ne more pa opustiti doseženega viška, ker je blaga zelo malo.

Petrolej ima do trenutka še nespremenjene cene. Seja se vrši 30. t. m., pri kateri priliki bodo izdali cene za maj. Nadejajo se znatne redukcije cene. Glede nadaljnega obstoja kartela danes ni mogoče ničesar pozitivnega povedati, ker se bodo pogajanja nadaljevala.

Riž. Dasiiravno mlini cene polagoma dvigajo, je vendar kupčija zelo mlačna. Dovozi surovega riža prihajajo letos z dokajšnjo zakasnelostjo in v malih množinah, kar ravno proizvaja poviške.

Kava. Poročila o novi letini se v obče glase ugodno, letina utegne biti letos zgodnja. Točno blago je trdno v ceni, dasiravno je odjem razmerno s slabo preskrbljenim konsumom majhen.

Spirit notira za čiščeno blago enako prejšnjemu tednu. Sladkor ravno tako.

Poslano.*)

gospodu Francetu Skumavcu, gostilničarju v Mojstrani.

Na Vaše „Poslano“ v obeh ljubljanskih slovenskih dnevnikih, obelodanjeno 14. t. m. Vas baje prizadeti — od Vas imenovana „triperesna detelja“ z Dovjega — pozivljamo, da isto triperesno deteljico navedete imenoma, nakar boste dobili primeren odgovor. Dokler tega ne storite, imenuje Vas triperesna detelja „strahopetec“. Tistim gospodom pa, ki so pri sestavi Vašega „poslanega“ sodelovali, svetujemo, naj ne vtikajo svojih nosov v take stvari, sicer jim prinese „triperesna detelja“ kakor tudi Vam „prav finega kozliča v mleci“.

Vas pozdravlja

Triperesna detelja.

Dovje, 18. aprila 1906. 1546

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa z kon.

Zavarovalne vesti.

C. kr. priv.

zavarovalno društvo

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Iz računskih zaključkov in ravnateljskega poročila za upravnno leto 1905, predloženih obnemu zboru dne 25. aprila t. l., navedemo sledeče bistvene podatke.

V oddelku za zavarovanje na življenje se je vložilo 9130 ponudb za 54,492.674 K zavarovane glavnice, a polic se je izdalo za 48,800.942 K. — Zavarovalno stanje 31. decembra 1905 znašalo je 318 milijonov K glavnice in 796.591 K letnih rent. Čisti prirastek pa znaša K 22,830.424. — Premij se je prejelo K 13,571.525, izplačila za smrtni in doživetni slučaje vračunski rente so znašala kron 7,243.448. — Pomožni premijski rezervi za znižanje obrestne mere se je odkazalo K 200.000 — ter znaša ta sedaj K 2,000.000. — Premijske rezerve in premijski prenosni za zavarovanja na življenje brez pomožne rezerve K 2,000.000 so znašali koncem leta kron 86,448.943 — in odšteti pozavarovanja vnesku K 79,520.266 so se zvišali za K 5,786.704 proti prejšnjemu letu.

Za zavarovanje proti požaru se je prejelo premij kron 22,334.200, za zavarovanje prevažanja 1,642.389 — kron in za zavarovanje proti tatinskemu vplomu K 337.904 —; za pozavarovanje v navedenih treh oddelkih plačalo se je kron 10,745.019 —, izplačil za škode je bilo K 15,430.116 in odšteti pozavarovanje čistih K 8,255.979. Premijske rezerve teh treh oddelkov znašajo K 14,583.385 — in odšteti pozavarovanje K 8,143.688.

Na predlog ravnateljstva je sklenil občni zbor od letnega prebitka znesek od K 500.000 razporediti v rezervi bilance B odkazati in po K 200 dividende na vsako delnico izplačati.

Različne rezerve družbe znašajo 31. decembra 1905 — brez čistega zneska kron 2,396.608 za pendente škode odločnega — čez 102 milijona K in sicer: premijske rezerve (odšteti pozavarovanje) K 87,663.954 —, rezerve dobička K 10,078.207 — in rezerve za kurzne menjave K 4,294.904 —. Premoženje pokojniške blagajne ter hranilne in preskrbovalne blagajne družbenih uradnikov znaša skupaj K 1,786.822 —.

Glavni zastop za Kranjsko

pri trdki 1553

J. Perdan

v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 12.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila zlasti koristnega kot boleti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, znamenovan z varnostno znamko in podpisom. 4 31-6

Najvišje priznanje, namreč častno diplomu k zlatemu križu in zlati kolajni je dobila trdka Henrik Mack v Ulmu na splošni razstavi za dobrobit, zdravstvo, kopalištvu in higijeno v Berlinu za svoje slavnoznane toaletne specialitete „cesarski borax“, „cesarsko borax-milo“, „cesarski borax-prašek“ za zobe, „tola-milo“ itd.

Pred zajtrkom

kupica rogaškega, Tempel-skega vrelca pospešuje tek in menjavanje snovi ker sili na vodo, št. 17 ima ravno takšen pa močnejši vpliv.

Se dobi povsod! Kalodont 885 neobhodno potrebna zobna Crème 7 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI., Wallgasse 34.
Cena lepa svetiloba brez inštalacije in nevarnosti. Poraba 1/4 kr. na uro. 2252 42

Postavno varovano.
Vaske posreduje in po-natiskovanje knjižvo.
Edino pristen je Thierryjev balzam
Je s zeleno znamko „redovnica“
Staroslavno, neprekopno
proti slabemu prebavljanju, krčem
želodcu, koliki, kataru, praznim
boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih
steklenic ali 1 velika specialna
steklenica s patent. zamaškom
K 5.— franko.
Thierryjevo čističilsko mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
proti vsem še tako starim ranam vnjetjem, ranitvam, ab-
scesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60
se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogasški Slatini.
Brošura s tisoč originalnih zahvalnih pism gratis in franko
V zalozgi v skoraj vseh večjih lekarnah in medicinalnih
drogerijah. 4050-19

Po vseh kulturnih
državah re-
gistrirana
Na drobno
ne
prodaja-
java.
za
srajce
ovratnike
in manšete
M. Joss & Löwenstein
c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Proti zobobolu in gnilobi zob
izbornu deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Blagorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čamo. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne v o.
Dovolim, da to javno oznanite, ker
je res hvale vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljava cesta št. 1
volog novozgrajenega Fran Jožetovega
tubit. mostu. 48-17

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1 do 31. marca 1906. poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravištvo „Slovenski Narod“ 333 K 75 v; upravištvo „Mir“ 222 K 10 v; upravištvo „Slovenec“ 43 K 10 v. Podružnice: Ženska v Logatu 74 K, v Ptuj 40 K, pri liki vprizorite šaloigre „Brat Sokol“ v čitalnici nabrani znesek 13 K 03 v, ženska v Ormožu 83 K, v Slov. Bistrici 50 K, izvenakad v Gradcu 204 K, ženska v Celju 179 K 28 v, za Jesenice in Koroško Belo 200 K, ženska za Maribor in okolico 189 K. Občine: Sv. Peter v Sav. dolini 10 K, Rečica na Štajerskem 20 K, Sv. Ana na Gorenjskem 2 K, Posojilnice: V Trbovljah 40 K, v Framu 10 K, v Celju 200 K, v Ptuj 20 K, v Gorici 100 K, v Slatini 50 K, v Črnomlju 30 K. Društva: Narodna čitalnica v Slovenjem Gradcu ob priliki izvolitve novega okrajnega načelnika g. Güntherja in njega namestnika g. Pernata 31 K 80 v, prostovoljna požarna bramba v Mozirju po Franu Pekeju nabrano svoto 4 K, živinorejska zadruga v Selski dolini polaga „Mali dar, domu na altar“ 9 K 80 v. Mohorjani: Šentjakovski v Ljubljani 14 K, frančiškanski v Ljubljani 9 K 43 v, v Ribnici 10 K, v Brezovici 7 K 30 v, v Loku pri Zid. mostu 5 K. Trdka Ivan Jebračin v Ljubljani prispevek od družbine kave 1275 K. Trdka Ivan Perdan v Ljubljani od družbinih vžigalic 1000 K. Razni: Mihael Jezovšek, c. kr. notar na Vranskem, nabral v veseli družbi po občnem zboru posojilnice v gostilni Jakoba Brinovca na Vranskem 14 K 40 v, Fran Ikočič, krčmar v Solčavi, preostanek pustne veselice 10 K 08 v, Ivan Vesenjaj, phil. v Moškanjcih ob ustanovitvi gasilnega društva Moškanjci z geslom: „Priprosti kmetski člani naznanjajo ustanovitev svojega društva s tem, da se spominjajo klica: „Mal polodi dar, domu na altar“ 8 K 01 v, Ivan Fister v Ovišah 2 K, notar Mate Hafner v Kostanjevici povodom neke kazenske poravnave vplačanih 20 K, Karel Šturm v Ljubljani 5 K, dr. Anton in

Ivanka Žizek v Vojniku izza zimske tople peči pri šahu dobljenih 8 K 24 v, dr. Andrej Kuhar, notar v Trebnjem, vsled neke poravnave v pravdi 30 K, gđe. Ivanka Ditrichova nabrala na „Sokolovi“ maskaradi v Postojni 25 K 14 v, gđe. učiteljica Milena Lazarjeva nabrala na koncertu ormoškega učit. kvinteta 25 K 31 v, Ivan Sakser, župnik, 4 K. Za narodni kolek 89 K 90 v. Za 72 družbinih koledarjev 99 K 36 v.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Upravištvo našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Josip Medica v St. Petru 8 kron, darovala vesela družba v gostilni gosp. L. Bratuša v Petelinjah pri St. Petru. — Skupaj 8 kron. — Živel!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji tlač 736.0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27. 9. zv.	723-6	7-1	sl. svzhod	oblačno	
28. 7. zj.	723-3	5-5	sl. zahzah del.	jasno	
2. pop	725-0	13-6	slab zahod del.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura: 6.6°, normale: 11.6°. — Padavina v mm 6.9

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 27. aprila 1906.

Maličbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99.45	99.65
4 1/2% srebrna renta	99.45	99.65
4% avstr. kronska renta	99.60	99.80
4% zлата	117.85	118.05
4% ogrska kronska renta	95.50	95.70
4% zлата	114.35	114.55
4% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.00
4% posojilo mesta Split	100.50	101.50
4% Zadar	100.00	100.00
4% box-herc. železniško posojilo 1902	100.45	101.45
4% češka dež. banka k. e.	99.85	100.30
4% ž. o.	100.05	100.15
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100.20	101.20
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	105.70	106.70
4% zast. pisma innerst. hranilnice	100.50	101.50
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100.00	100.90
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.00	100.90
4% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	
4% prior. dolenskih žel.	99.50	100.00
3% prior. juž. žel. kup. 1/2%	313.10	315.10
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.70	101.70

Srečke	195—	197—
od l. 1860 1/2	285—	287—
od l. 1864	159—	161—
izske	292.50	302.50
zem. kred. l. emisije	299.50	309.50
II.	224—	272.50
ogrške hip. banke	101—	109.70
srbske à frs. 100—	153.25	154.25
turške	24—	26—
Basilika	472.50	482.50
Kreditne	78—	84—
monoske	90—	94—
Krakovske	59—	65.50
Ljubljanske	50—	52—
Avstr. rač. križa	31.25	33.25
Ogr	57—	62—
Rudolfove	71—	76—
Salcburške	522—	532—
Dunajske kom.		

Denarice.	125.60	126.60
južne železnice	683.75	684.75
Državne železnice	1643—	1652—
Avstr.-ogrške bančne deln.	690.25	691.25
Avstr. kreditne banke	819—	821—
Ogrske	242.50	243.50
Živnostenske	652—	656—
Premogokop v Mostu (Brux)	583.50	584.50
Alpinske montan	2730—	2749—
Praške žel. ind. dr.	575.50	576.50
Rima-Murányi	279—	283—
Trnovske prem. družbe	590—	593.50
Avstr. orožne tovr. družbe	150—	151—
Češke sladkorne družbe		

Valuta.	11.34	11.38
C. kr. cekin	19.12	19.15
20 franki	23.44	23.52
20 marke	23.94	24.02
Sovereigns	117.17	117.37
Marke	95.50	95.70
Laški banke	253.25	254—
Rubli	4.84	5—
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. aprila 1906.

Termin.	za 100 kg K 16.88
Pšenica za maj	100 — 16.66
oktober	100 — 13.56
Rž	100 — 13.66
oktober	100 — 13.80
Koruza	100 — 12.62
oktober	100 — 12.62

Effektiv. Nespremenjeno.

Zahvala.

Vsem, ki so mi med boleznijo in ob smrti mojega prerano umrlega so-proga izkazali toliko sožalja, se naj-ekrenejše zahvaljujem. Posebno pa se zahvaljujem čeh duhovščini, zdravniku g. dr. Mayerju in posestniku g. Janezu Kovachu, koji je pokojniku v najhujši bolezni vedno na strani stal; dalje tudi vsem sovaščanom in sorodnikom, ki so rajnika v boleznih tolažili ter sl. požarni brambi za izkazano čast na zadnji poti, kakor tudi vsem znancem in prijateljem, ki so mi poslali tolažilna pisma in izrekli ustmeno svoje sožalje ter dragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku. Se enkrat presrečna hvala vsem.

Šenčur pri Kranju, 27. aprila 1906.

1571 Antonija Pršina.

Teško prebavljenje
katar v želodcu, dyspepsija, pomanjkanje
sila do jedi, zgago itd., kakor tudi
katar v sapniku,
zaslizenje, kašelj, hripavost so one bo-
lezni, pri katerih se

MATTON
GISSHÜBLER

alkaliska kislina
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z
osobitim uspehom. 94-4

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju
in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih
specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah

Seno in slama
vse v balah, se ceno prodaja na skla-
dišču, **Martinova cesta št. 10.**
974-7

Trije gospodje
ali **tri dame** se sprejmejo takoj na
stanovanje.
Več se izve na **Starem trgu št. 1**
III. nadstropje, desno. 1567 1

Poziv!
Dotičnik, ki je o velikonočnih praz-
nikih zamenjal v gostilni „pri roži“
svoj razbit cilindar s čisto novim z
znamko „Ivan Soklič, Ljubljana“, se
pozivlja, da ga nemudoma tamkaj odda,
ker bi imel mače neljuba pota. 1568

Stanovanje
v **Knafovih ulicah št. 5** v pritličju,
obstoječe iz 3 sob s pripadki, se odda
za majev ali avgustov termin.
Pojasnili daje upravništvo „Na-
rodne Tiskarne“ ravnotam. 1469-6

Stanovanje
pripravno za vsako trgovino ali obrt,
se odda v najem. 1469-6
v Stepanji vasi št. 50.
Zandarmerijski penzionist
oženjen, z dobrim izpričevalom, sprejme
službo pisarja, sluga, paznika, skla-
diščnika, oskrbnika ali kaj enakega.
Cenji, ponudbe naj se pošiljajo
pod „Orožnik“, poste restante,
Metlika. 1510-3

Spretnega
akviziterja
išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem
že dolgo poslujoča zavarovalnica za
življenje in zoper nezgode.
Več pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. 17-34

Stanovanje
v **Knafovih ulicah št. 5** („Narodna
Tiskarna“) v II. nadstropju s 3 sobami,
kuhinjo in pripadki se odda za avgust
ali pa tudi že za julij.
Več se izve v upravn. „Narodne
Tiskarne“. 17-34

V hiši na oglu Sodnijskih
in Cigaletovih ulic
so oddati za avgustov termin, eventu-
alno tudi preje, sledeča

stanovanja.
stanovanje, obstoječe iz treh sob,
sobe, kopalne in poselske
stanovanje, obstoječe iz štirih sob,
sobe, kopalne in poselske
stanovanje, v suterenu, obstoječe
iz 2 sob in pritliklin.
Nadalje se odda tudi nekaj
prostorov
pripravnih za prodajalne ali pisarne.
Natančneje se izve v odvetniški
pisarni dr. M. Pirca istotam. 1570 1

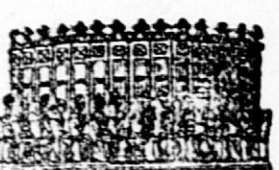
V pivovarni AUER v Ljubljani
se sprejme takoj spreten 1532 3

sodar.
Absolviran jurist
želi vstopiti kot koncipijent v notar-
sko pisarno.
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“ pod „Ciril“. 1503 3

Malo stanovanje
se odda za majev termin. 1539-2
Pojasnili se dobe v gostilni „pri
Buru“ v **Spod. Šiški št. 205.**

Velika gostilna
z mesarijo, kegljiščem, lepimi obšir-
nimi vrtovi, gospodarskimi poslopi v
obrtne-rudarskem kraju na Spodnjem
Štajerskem se v najkrajšem času pro-
stovoljno prodaja.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1558 1

Spretno
delavke
za pletenje nogavic se sprejmejo.
Po dogovoru se dajo tudi stroji in
delo na dom. 1447-4
M. Franzl, Privoz št. 10.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 29. aprila do
5 maja 1906:

Velezanimivo potovanje po
Francoskem.

Priredni
brinovec in slivovec
kakor tudi druga prirodna domača
žganja se dobivajo pri
F. Pustotniku v Ljubljani
na **Sv. Petra cesti št. 31.**
Večja naročila se razpošiljajo iz lastne
žganjarne v **Blagovici pošta Lukovica.**
Na zahtevanje se cenovnik in vzorce
pošilja franko. 1554-1

Elegantne
obleke
in
površnike
po najnovšem kroju
iz pristnega angleškega blaga priročno
Jos. Rojina
v Ljubljani
Selahburgova ulica
št. 5.

Grand
hotel „Union“
Ljubljana.
Ravnatelj: **A. Kamposch.**

V nedeljo, 29. aprila
v veliki dvorani
vojaški
KONCERT
c. in kr. pešpolka št. 27,
kralj Belgijcev.
Začetek ob 8. Ustopnina 30 kr.
Rodbinske vstopnice (5 oseb) 1 gld.

Stanovanje
se odda v najem z rokom 1. avgusta
t. l. v I. nadstropju hiše „Slovenske
Matic“ na **Kongresnem trgu št. 7.**
Pojasnili daje društvena pisarna
vsak dan od treh do štirih popoldne.
Ponudbe sprejema upravništvo „Slo-
venske Matic“. 1552 2

Najcenejše
se kupi
perilo, vence in
kravate, šopke
moderce, za neveste
ltd. ltd.
pri tvrdki
J. KEBER
v Ljubljani
na **Starem trgu št. 9**
in 17
na **Sv. Petra cesti št. 31.**

Prodaja na drobno in debelo.

Marijin trg št. 1.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.
Največja zaloga najfinejših
barv
za umetnike od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akva-
relne barve, trde in tekoče, tempera-
barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda. Zlate in razno-
barvne bronce. Pristno in kovinsko
zlato, srebro in aluminij v listih.
Štampiljske barve. Oglje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko
platno in papir. Paleta, škaltje za
študije. Čopiči za umetnike, slikarje in
pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za
vzorke po najnižji ceni, najnovije
in moderne suhe, kemične,
prstene in rudninske barve.
Aparati, barve in predloge za
žgalno slikanje.
Velika izbira
lesenih izdelkov
za žgalno slikanje.
Priznana najboljša in najizdatnejša
oljate barve
za pleskarje, stavbne in pohištvene
mizarje in hišne posestnike itd.
priporoča 1277-4
Adolf Hauptmann
Prva tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in steklarskega
kleja.
Prodaja najboljšega mizarskega
lima
po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,
gipsa
alabastra in stukaturnega za
podobarje in zidarje.
Ustanovljeno 1832.]
Zahtevajte cenike!

Odda se takoj ali za majev termin
prodajalnica
z vso opravo, zraven klet in skladišče.
Poizve se pri g. Martinu Razno-
niku v **Spodnji Šiški št. 219, I. nad-**
stropje, levo. 1415 4

Glavnik za barvanje las!
Z navadnim česa-
njem izpremenimo
sive ali rdeče lase
v pristno svetlo
plave, rjave ali pa
črne! Popolnoma
neškodljiv! Se rabi
lahko leta in leta
Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja
J. Schüller na Dunaju II/2
Kurzbauergrasse št. 4/30. 2955 9

Gospodje dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodje ulice št. 6 1566
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
zlasti izvrstne kuharice, sobarice, bone,
blagajničarke, navadne in računajoče nata-
karice, prodajalke, sluga, kotljižaje,
točaje itd. itd.
za Ljubljano in drugod. Potnina
tukaj. — Natančneje v pisarni. —
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Hotel „ILIRIJA“.
V nedeljo, dne 29. aprila t. l.
velik
KONCERT
Društvene godbe
za člane.
Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 vin.
Člani prosti.
Obilega obiska prosi s spoštovanjem
1519 **Fric Novak, hotelir.**

Varuj ženo!
Za vsako rodovino važna
ilustrovano knjigo o premo-
gem blagoslovu z otroki raz-
pošilja s prepisi več tisoč
zahvalnih pism tajno z
90 h v avstr. znamkah
tospa **A. KAUPA**
Berolin S. W. 220
Friedenstraße 56

Redka prilika.
Krasno posestvo
je na prodaj tik okrajne ceste I. raz-
reda, v bližini mesta in svetovno slo-
večih toplic na Spod. Štajerskem. Po-
sestvo meri 15 oralov, in obstoji iz
vinograda, njiv, sadnega in zelenjad-
nega vrta, travnika, gozda in dveh hiš.
Gospodstva hiša (slična vili) ima 3 sobe,
pokrito verando, predsobo, kuhinjo,
šrambo za živila in dve kleti. Druga
hiša ima eno sobo, predsobo, kuhinjo
in veliko klet. Obe hiši sta zidani, z
opeko kriti, ter v dobrem stanju.
Posestvo leži vse skupaj; prikladno
je posebno radi zdravega podnebja in
drugih ugodnosti za penzioniste ali bo-
lehnose. Izplačati je le 2000 gld.,
drugo lahko ostane vkupljeno. 1563-1
Naslov pri upravništvu „Slov. Na-
roda“ pod šifro „Redka prilika 2000“.

Ženitna ponudba.
Vdovec na deželi, nad 40 l.
star, z otroci s 5-18 leti
z letno plačo 3000 K in
stanovanjem, s pravico do
penzije, se želi zopet poro-
čiti z gospo, samsko ali
vdovo, ki ima primerno pre-
moženje. Resne ponudbe s
fotografijo, ki se takoj vrne,
naj se pošiljajo pod „S. K. 6“
na upravništvo „Sl. Naroda“.

Dva krojaška pomočnika
za veliko delo sprejme takoj
P. Cassermann v Ljubljani.
1481-2

Dimikarski vajenec
se sprejme takoj. Pojasnila daje upravn-
ništvo „Slovenskega Naroda“. 1549-1

Na Gliucih pri Ljubljani se po
nizki ceni prodaja 1559-1
hiša št. 58.
Hiša ima šest sob in lep vrt.

Hiša
št. 14 v Gor. Logatcu, Inadstropna,
tik cerkve in v bližini c. kr. uradov,
pripravna tudi za obrt, se prodaja iz
proste roke.
Več se izve pri **M. Hammerlitz**
v Ljubljani. 1564 1

Trgovski pomočnik
izvežban v špecerijski in manufakturni
stroki išče trajne službe v mestu ali
na deželi v kaki večji trgovini.
Ponudbe naj se pošljejo na upravn-
ništvo „Slov. Naroda“ pod „Trajna
služba št. 201“. 1512-2

Oznanilo.
Slavnemu občinstvu v Kranju in okolici
javljam, da bom hodil od 1. maja t. l. vsake
sredo in soboto iz Kranja v Ljubljano, kakor po
Zglašal se bom v Ljubljani pri „Zeksarbitra“
Priporočam se torej slavnemu občinstvu v
Kranju in Ljubljani v svrhu naročil.
Ivan Perdan
1545 V Kranju, na Glavnem trgu 104.

V hiši na oglu Miklošičeve ceste in
Dalmatinovih ulic se odda za avgu-
stov termin t. l. še nekaj **lepih**
stanovanj
ter prostor v pritličju
za pisarne itd. — Več se izve v **Sod-**
nijskih ulicah št. 11, I. nadstr. 1427 4

Staro železo
baker in cink
kupuje po najvišjih cenah
Fran Stupica, trgovec
v Ljubljani, Marije Terezije cesta t.

Posojila, predujmi, kredit!
Veliki in mali zneski pod najugodnejšimi
pogoji. Preje nikaki stroški! Nobena predznakala!
Hitra izvršitev ozir. takojšnji predujem a conto.
Primerna dolgoletna vračanja. Posebno ugodno
za častnike, uradnike vseh vrst, stanovske osebe,
penzioniste itd. Na dedščine, užitke, volila in
denarne zaloge najvišji zneski brez amortizacije
po 5%. (Znamka za odgovor. Nemški dopisi.
Natančno opisane zahteve pod „Sekretär“ in
anončno ekspedicio Edvard Braun, Dunaj I.
Rotenturmstrasse 9 1200-5

Stari komisni čevlji
že predelani ali še nepredelani, kakor
tudi škornji se dobivajo en gros naj-
ceneje pri 1234-12

L. Pressburger & sin
na **Dunaju XX. 1.**

Gostilna
popolnoma nanovo renovirana z velikim
hlevom, svinjakom, z 8 sobami, plesno
dvorano in pritliklinami, se radi družin-
skih razmer v prijaznem trgu vipavske
doline takoj prodaja. Na razpolago je
tudi kak vinograd.
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. 1495-3
Zadruga gostilničarjev, krčmar-
jev, kavarinarjev itd.
razpisuje službo zadrugnega
uradnika
zmognega slovenskega in nemškega je-
zika. Plača po dogovoru. 1520-3
Prošnje je vložiti pri zadrugnem
načelnstvu do dne 10. maja t. l.
Kaveje zmožni imajo prednost.

Fotografični aparat

dobro ohranjen, se kupi.
Ponudbe pod „S. 6“ na upravo.
„Slov. Naroda“. 1451-3

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v železnini, se sprejme
pod ugodnimi pogoji pri 1516 2

A. Sušniku na Zaloški cesti.

Ženitna ponudba.

Gospica, učiteljica, stara 23 let,
se želi v svrhu ženitve seznaniti s ka-
kim g. uradnikom.

Prijazne ponudbe s sliko, ki se takoj
vrne, do 4. maja pod „Zvestoba“
poste restante, Ljubljana. 1508-2

Bolniško in podporno društvo pomočnikov in zasebnih uradni- kov za Kranjsko v Ljubljani

broječe 85 članov razpisuje mesto

društvenega zdravnika.

Reflektanti naj blagovolijo svoje
prošnje poslati društvu načelniku
do 15. maja 1906 in navesti obenem
tudi zahtevo plače. 1500 3

V Ljubljani, 23. aprila 1906.

Prosim zahtevajte - franko - prospekte in vzorce naj- boljšega

štajerskega moškega in
ženskega lodna (raševina)

za lovec, gozdarje in turiste
kakor tudi vse modno blago
za moške in deške obleke,
povrtnike, ulsterje od naj-
cenejših do najfinišnih kako-
vosti od prve izvozne firme
za loden **Vincenc Oblack**,
c. kr. dvorni dobavitelj za suknjo, Gradec, Murgasse 9/25.

Zastonj

in poštine prosto pošiljam najnovejši
cenik, v kojem je velika izbira

šivalnih strojev in koles

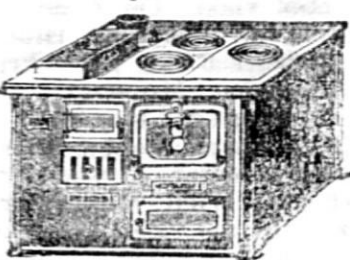
najboljših in najnovejših po

jako nizkih cenah.

Lovrenc Rebolj v Kranju

1440-2

Triumph-štedilna ognjišča



za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakorčni iz-
peljavi. Ze 30
let so najboljše
priznane. Pri-
znana tudi kot
najboljša in naj-
prečnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franko proti doplačilu
namiki. 1435 2

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18. Gorenje Avstrijske.

Epilepsija.

ador trpi na padavici, krčih in drugih živč-
nih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki
jo zastonj in poštine prosto razpošilja
priv. **Schwaben-Apotheke**
Frankfurt a. M. 1800-50

V Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 6
(nekdanj Tambornino)

se prodaja **zlato** in srebrno blago.

Sprejemajo se popravila in nova dela
Uraril popust. 1459-2

Z odličnim spoštovanjem

Ign. Radoš, zlatar.



Oddam

za primerno najemščino v neposredni
bližini južne železnice, t. j. v Ljubljani
na Sv. Martina cesti št. 20 ležeče
velike in svetle

delavnice

pripravne za vsako obrt,

krasna skladišča

(transito)

kleti z vodovodom in hlev

za dva konja.

Prodam dobro

kontrolno blagajno

(National.)

Pojasnila pri lastniku **Jos. Pe-
triču** ravnotam. 1409-5

Ledeno kavo

ledeno čokolado
vsak dan svež sladoled

priporoča 1378-3

Rud. Kirbisch

sladočar

v Ljubljani, Kongresni trg št. 8.

GRAND PRIX

Pariská svetovna razstava 1900.



Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. 3564-49

Ženitna ponudba.

1450-3

Višji državni uslužbenec v
najboljši dobi, s premoženjem
6000 K in letno plačo 2000 K, se
želi seznaniti v svrhu ženitve z
izobraženo, dobrodušno in pre-
možno gospico ali vdovo brez
otrok v starosti 24 do 35 let.

Le resne, ne anonimne po-
nudbe, ako mogoče s sliko, katera
se takoj vrne, je poslati na upra-
vištvu „Slov. Nar.“ pod „Ideal“.

Ključavničarstvo

gn. **Fasching-a** vdova

Poljanski
nasip št. 8



Salon

za moderne damske klobuke *

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg št. 17.

Damski klobuki

za pomladansko sezono 1906.

Svoj bogato ilustro-
vani cenovnik nakiče-
nih damskih klobukov
za leto 1906 pošil-
jam gratis in franko.
Poprave se izvrše
hitro in kulatno. 17

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu
1904 in z zlato kolajno in križcem
v Londonu 1095.



ANTON PRESKER, krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo gotovih
oblek za gospode in dečke, jopic
in plaščev za gospe, nepremočli-
vih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših
azorih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pred nakupom

oglejte si velikansko

sukneno

zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Spitalske

ulice št. 5.

Ostanki

pod cenol



Največji izbor



L. Mikusch
tovarna damskih
Ljubljana, Mestni trg.

Kontoristinja

z večletno prakso išče službe.
Cenj. ponudbe pod „Kontoristinja“
na upravn. „Slov. Naroda“. 1521-2

Učenec

14-15 let star, poštenih staršev, zmo-
žen slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi, se sprejme v veliko
špecerisko trgovino na deželi blizu
mesta Ljubljane.

Nadaljna pojasnila daje **Franc**
Cerar v Domžalah. 1490-3

Posestvo naprodaj!

V prav lepem kraju na Gorenjskem,
blizu kolodvora, dobro uro od Ljubljane

se poceni proda

manjšo posestvo, obstoječe iz majhne
bišice z dvema sobama, kuhinjo, kletjo,
majhnim hlevom in drvarnico; okrog biše
je prav lep z najzlahnejšim drevjem
zasajen sadni vrt. Posebej sta še 2 ve-
liki njivi za 12 mernikov posevke.

Pripravno je posebno za letovišcarje,
penzioniste, ker teče prav mimo reka
Sava, tudi se lahko porabi za vsako
obrt, ker je pri cesti. 1443-2

Natančne se izve v restavraciji
Kolenc pri „Jubilejnem mostu“ v
Ljubljani.

Velikanska pesa

zgodnji grah, visoki in pritikavi
ruski lan, vse vrste detelje, posebno
za čebelno pašo, esparseta, facelaj
in ranjak, vse vrste travnih semen
za napravo ali izboljšanje senoži, ki
kakor tudi vse vrste zelenjadi in
cvetic, zajamčeno kaljivo pri

Peter Lassniku

na Marijinem trgu v Ljubljani.

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravniki, akoro v vsaki
evropski državi s odličnim uspehom uporablja prot
vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim lšajem in paraz. izpuščajem, dalje
proti rdečici na nosu, opeklina, potenju nog, luskam
na glavi in v bradi. **Bergerjevo kotranovo milo** ima v
sebi 40 odstotkov **težkega kotranova** in se razlikuje bi-
stveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v
trgovini.

Pri **potnih boleznih** rabite jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot **dalje kotranovo milo** za odpravljanje vse
nesnage s polti,

proti **izpuščajem** na polti in glavi pri otrocih, kakor
tudi kot **unadkrjivo kosmetično milo** za **umivanje**
in kopanje za **vsakdanje** rabo sinji

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,

v katerem je 35 odst. glicerina in ki je parfumirano.

Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvrstnim
uspehom

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogretem, ogorenju, pegam mo-
soljem in drugim neprilicam kože.

Cena komadu vsake vrste v
navodilu e uporabi 70 v.

Zahtevajte po lekarnah in sadnih tr-
govinah izključno **Bergerjevo kotranovo**
milo in pasite na poleg stoječo varstveno
znamko in na polegstoječi
firmni podpis **G. Hof & Co.**

na vsaki etiketi. Odlikovna
častna diplome na Dunaju 1883
in „zlato“ svetilno na svetovni razstavi v
Parizu 1900.

Vsa druga medic. in higien. mila znamke **Berger** so
nasteta v navodilu, ki se pridene vsakemu milu.

Naprodaj v vseh lekarnah in sadnih trgovinah.

Na debelo:

G. Hof & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah
**Millan Leustek, M. Mardetschki-
ger, J. Mayr, G. Plecili, U. pl.**

Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem 968 7

Cudovita novost!

325 komadov za 2 gl.

Krasna ura s lepo verižico, točno
idoča, za katero se daje dveletna garan-
cija: zelo lepa laterna magica s 25
krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo
elegantna, broža najnovejše oblike, 1 lepa
kravatna igla s simboli briljantom, 1 krasen
kolij iz orient. biserov, s patent. zakle-
pom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin
usnjat mošnjček, jako elegantni na-
stavek za smotke z jantariem 1 gar-
nitura ff. double-zlatih manšetnih in
srajčnih gumbov s patent. zaklepom,
1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno
zrcalo, belg. staklo v etuiju, 20 predme-
tov za dopisovanje in še 200 raznih
komadov, vse, kar se potrebuje hiši
zastonj. Krasnih 325 komadov s uro, ki
je sama tega denarja vredna, pošilja
proti poštenu povzetju za 2 gl. raz
pošiljalnica

S. Kohane, Krakov

Ako ne ugaja, se denar vrne. 1535

Mnogo priznanih pism.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj

Josip Berdajs, mizar
v Ljublj. 1482-3

Pohištvo

popolnoma novo, nerabljeno, v lepem
slogu se zaradi odpotovanja prav po-
ceni proda. 1499-3

Natančneje se izve Florijanskih
ulicah št. 24 I nad. od 12. - 2. ure pop.

Ženitna ponudba.

Izobražena gospica z nekaj pre-
moženjem, stara 21 let, se želi poro-
čiti z gospodom s stalno službo.

Le resne ponudbe, če mogoče s
sliko, do 5. maja pod „št. 21.000“
poste restante, Ljubljana. 1509-2

Sotrudnik

z gotovino 3000 K do 4000 K, se
sprejme pod ugodnimi pogoji za dobro
uspevajoče podjetje. Voditi mu je treba
knjigovodstvo ali pa bi moral ostati v
kakem večjem mestu ter tam delovati
za podjetje. Lahko je tudi ženska.

Zadevne ponudbe je poslati upra-
vištvu „Slov. Naroda“. 1489-3

Ceno je naprodaj:

elegantna temnordeča nova trgov-
ska oprava, štelaze, ladelci, 2 pu-
delna z marmornatimi ploščami
itd., potem lepa nova sobna oprava,
razne postelje, omare, mize, stoli
in dr. Registrirna blagajna, vredna
1500 kron, železna Wertheimovka itd.

Natančneje se poizve pri **L. Für-
sagerju v Radovljici.** 1486-3



Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovec in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokranice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preskušene. Ilustro-
vani ceniki zastonj. 17



Prenovljena 1505 2

stanovanja

se oddajo za maj ali avgust
na Rimski cesti št. 2.

Vpraša se v hiši samo v II. nadstropju

stopnice na desno med 2.-3. uro.

17

Nova trgovina

s suknem, pla-
nenim in manu-
fakturalnim
blagom

JOS. PETKOSIC

Ljubljana

Starl trg št. 4.

Vzorci na zahtevanje!

Fine kravate, moderco modno blago, nakitno blago, potreb- ščine za šivanje.	Konfekcija tudi po meri.	M. Kristofic	Starl trg št. 28.	Zanesljivo	nizke cene.
Krasne bluze, krila, otroške obleke, predpas- nike, perilo, krstne oprave.					

Za cel tamburaški zbor instrumenti

knjige, žice, partiture, železna stojala itd. vse v najboljšem stanu, večina skoraj novo, se prav poceni **prodaja.** 1388-5
Naslov pove upravnistvo „Sl. N.“

Proti suhosti

je edino izvrstno krepilno in jačilno sredstvo redina moka Käthe

zdravniko priporočena, z izvrstnim uspehom porabljava, za okroženje telesnih oblik izredno preizkušena, v 6 tednih 6 funtov teže več, z najmanjšo neškodljivo strogo pošteno, ni sleparstvo, mnogo zahvalnih pisem. Karton stane fl. 110 po povzetju ali v pis. znakah. Glavno razprodajališče

4 gospa Käthe Menzel 1269 Dunaj XVIII. Schulgasse 3, 1. Stock, Tür 11.

Za svoje gledališče živih fotografij iščem za stalno v središču Ljubljane v pritličju zasebne hiše eno prav veliko, oziroma eno veliko in eno malo

sobo

ki bi se dali spojiti v dvorano. Ponudbe na Davorina Rovška, fotografa v Ljubljani. 1544-2

Učenka

iz poštene rodbine, ki je zadostila šolski dolžnosti in je zmožna nekoliko nem. jezika, kakor tudi spretna, zvesta

prodajalka

se sprejmeta po dogovoru takoj v neki prodajalni.

Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ 1523-3

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani z dne 26. aprila 1906 št. A 11/6 II. bo v ponedeljek, 30. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne

javna dražba

v zapuščino gospe Frančiške Strnce spadajočih premičnin kakor:

hišne oprave, dragocenosti itd. v stanovanju zapustnice Karlovska cesta št. 24. 1537

V Ljubljani, 26. aprila 1906.

Dr. Fran Vok

c. kr. notar kot sodni komisar.

Stavbišče!

V Spodnji Šiški nasproti šole je naprodaj več lepo ležečih parcel za zidanje. Cena: eno do dve in pol krone za kvadratni meter. 1290-7

Poišče se pri odvetniku gosp. I. Vencajzu, ali pa pri lastniku v Florijanskih ulicah št. 1 v Ljubljani.

Lepo posestvo

se prodaja in sicer zidana hiša, skedenj, hlev in svinjak, kozolet, polja za 20 mernikov posevke, na vrtu se nakosi 5 voz dobrega sena, vohbe se pa lahko redi 5 glav govedi in štirje prašiči. K posestvu spada tudi 6 tisoč kvadratnih metrov obsežen vinograd z novimi nasadi ter 4 orale in pol gozda. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ 1547-1

Najboljši čas za sajenje do srede maja.

Iglasta drevesa

v 100 najplemenitejših vrstah in vseh velikostih. 1432-4

Rože

v najlepši izbiri priporočajo drevesne šole

Adalberta Faragó

c. kr. dvornega dobavitelja v Zalae-gerszegu ob železnici Dunajsko Novo mesto-Nova Kaniža.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kraljev. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in prideleke proti ognju po najnižjih cenah. 1552-51

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIA“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih štajerske in Koroške.

Za Kranjsko sprejema vsa zavarovanja in išče potnikov in posredovalcev pod ugodnimi pogoji.

Zastopstvo „CROATIA“ v Ljubljani Cesta na juž. železnico št. 26.

Največja zaloga navadnih do najtinejših otroških vozičkov in navadne do najtinejše

žime.

M. Pakič v Ljubljani.

Bezanin naročnikom se oddaja s povzetjem.

J. KEBER

v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

na Sv. Petra cesti št. 31

in

priporoča

svojo tovarniško zalogo

suknena, platnena in

perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Potrebščine za krojače

in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

polg Urbančeve manufakturne trgovine

priporoča 18

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne.

Postrežem točno.

Lepo stanovanje

s 4 sobami, eventualno tudi samo z 2 sobama, se odda takoj v Wollovih ulicah št. 12.

Več se izve v Auerjevi pisarni ravnotam. 1531-2

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pare čevljev samo gl. 3-25

se oddaje zaradi nakupa velike množice obutal, dokler bo kaj zaloga za smešno nizko ceno: Par moških in par ženskih čevljev rjava ali črna usnja na trakove I. vrste, galosirani, z močnimi zbitimi usnj. podplat; dalje par moških in par ženskih modrih čevljev s paspolom, zelo eleg., najnovije oblike, za poletje, zelo lični in lahki. Velikost po cm. Vsi 4 pari veljajo samo gl. 3-25. Razpošilja po povzetju ali pa če se pošlje denar naprej

S. URBACH, eksport čevljev

Krakov št. 163.

Zamena dovoljena, tudi denar nazaj; riziko popolnoma izključeno. 1560



Mednarodna panorama.

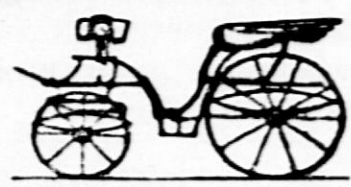
Ljubljana, Pogačarjev trg.

Razstavljeno od 29. aprila do 5. maja 1906: 1548-1

Zelo zanimivo potovanje po

Afriki.

Constantine, Alžir, Sahara.



Izdelovatelj vozov

FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih 44-17

VOZOV.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bečju.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga na Trbiž. Ob 12. uri 24 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curin, Zeneva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.). — Proga iz Novo mesto in Kočevje. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m. jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8. m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga na Trbiž. Ob 3. uri 23 m. jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, 161, Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m. jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (v Prago direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen Budejevice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curin, Bregenz, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztala, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau, Malega Glödnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reiffing iz Steyra, Linca, Budejevice, Plzena, Marijinih vane, Heba, Francovih vane, Prage, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki. Ob 8. uri 44 m. jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. V Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. pop., ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Jos. Eberle

urur

trgovec z zlatino in srebrnino

na Mestnem trgu št. 13

filijalka:

na Mestnem trgu št. 17

priporoča svojo veliko zalogo preceliz-skih ur iz prvih tovarn, budnik, stenskih, salonskih in ur na nihalo, briljantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.



Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, pristo bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsakega duha po najnižjih cenah: 1 kg. 50 h, več a 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Pomagajo hitro in zanesljivo za kašelj, hripavost in za slezenje.

Izvrstne slasti ter brez slabega vpliva na tek.

WIENER Weltausstellung Preisgekrönt

EGGER'S SCHLEIMLÖSENDE PASTILLEN

Kartoni po 1 K in 2 K.

Poizkusni kart. 50 vin.

Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah. 3124-31

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in prstnih goissserskih gorskih čevljev.

Elegantna in 1565-1

jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Na svetovni razstavi v St. Louisu 1904 najvišje odlikovanje „Grand Prix“.

1927 I I 11

Zahtevajte povsod z varstveno znamko

Globus

v rdečem traku

čistilni ekstrakt

Globus

Edini izdelovalec

FRIC SCHULTZ, deln. družba, Lipsko.

2 meblovani sobi

se oddaste takoj v najem v Wollovih ulicah št. 12. 1488-3

Vpraša se v pisarni istotam.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, se išče za večjo trgovino na Gorenjskem. Plača po dogovoru, vstop v 6 tednih.

Ponudbe je vpsolati upravnistvu „Slov. Naroda“. 1513-2

Službe išče!

Absolvent c. kr. umetno-obrtne šole za stavbo obrtnike v Ljubljani, z dobrim odhodnim izpričevalom in večletno prakso ter slovenskega in nemškega jezika več želi takoj nastopiti v službo pri kaki stavbni tvrdki ali zidarskem mojstru za stavbne delovodjo ali za risarja. — Kdo, pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 1448-3

Otvoritev

Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da se vrši, kakor običajno vsako leto

dne 1. maja

otvoritev

Marijinega kopališča

pred Prulami.

V nadeji, da sl. občinstvo moje kopališče mnogobrojno obišče, se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

1540-2 Friderik Košir.

Na Starem trgu št. 13

se takoj odda

prostor za trgovino.

Istotam se odda tudi 1567

skladišče

ki se porabi lahko tudi kot klet. Za avgustov termin se odda v isti hiši v I. nadstr. popolnoma novo urejeno

stanovanje

s 5. sobami, balkonom in pritlikinami.

Vpraša se ravnotam v II. nadstr.

✚ Pošljite 50 krajcarjev ✚

amkah. Za to dobite 3 velefine higiene vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gld. 70 kr., vzorcev 3 gld. 40 kr. poleg **najnovejšega ilustriranega cenovnika** in navodilom za rabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucat od 45 kr. naprej. **V zalogi so vse priroditve**, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le na pismeno naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. Auer, zaloga tovarniških gumastih predmetov.

Dunaj, IX./2, Nussdorferstrasse 3-11

1016-7



Kaiser-Borax

Za gojitev lepote in zdravja.

Cesarski boraks daje koži nežnost in svežost, jo dela belo in je izvrsten za gojitev zob in ust, je olajšilo za katar in hripav vrat. Cesarski boraks omeči vsako vodo in je pri čiščenju kože najboljšo sredstvo. Pazite pri nakupu. Samo pristen v rdečih kartonih po 5, 30 in 75 vinarjev z natančnim navodilom. Nikoli odprto! Edini izdelovalec za Avstro-Ogrsko: GOTTlieb VOITH, Dunaj III.1.

Za razsvetljavo!

vil, gradov, hotelov, tvornic, kavarn itd., povsod, kjer ni plinove tvornice ali elektriške centrale, je najprimernejši

'Sirius' aparat za zračni plin

Obrat popolnoma brez nevarnosti. Eksplozija izključena. Najnižji obratni stroški! Za postavljenje v kateremkoli prostoru ni treba koncesije. Na stotine referenc.

F. Bothe & Cie.

DUNAJ, IV., Schäffergasse Nr. 13a.

Cenovniki zastoj.

1542-1

Zidanje rakev

(Gruft)

na novem centralnem pokopališču izvrši po najnižji ceni

stavitelj novega pokopališča

po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.

Natančneje se p. izve

v tehnični pisarni g. Ferdin. J. Trumlerja mestnega stavitelja

v Ljubljani, Pred škofijo št. 3.

1561-1

Firma obstoji 30 let.

'Brez konkurence' po blagu in ceni

1396 2

so izdelki

domače tvornice za čevlje

F. Szantner

v Ljubljani

Najbogatejša izbira za gospode, dame, deklice in otroke.

Samo v Selenburgovih ulicah št. 4.

Danes izide ilustrirani katalog za čevlje.

Žalne klobuke vence in trakove

prporoča

17

Benedikt, Ljubljana.

Odlikovani s častno diplomom in zlato ko-lajno na III. dunajski modni razstavi



1. maja 1904

pod pokrovit.

Nj. ces. in kr.

Visekosti pre-

svedle gospe

nadvojvodinje

Marije Josipne.



P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 3

se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerno cene. Pristno angleško blago je v največji iz-beri vedno v zalogi.



Najbogatejšo zalogo in naj-raznovrstnejšo izbiro klavirjev in harmonijev

ima

Alojzij Kracmer

Izdelovalec klavirjev in sodno za-priseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.



Vedno so v

zalogi

preigrani

pa brezhibni

klavirji.

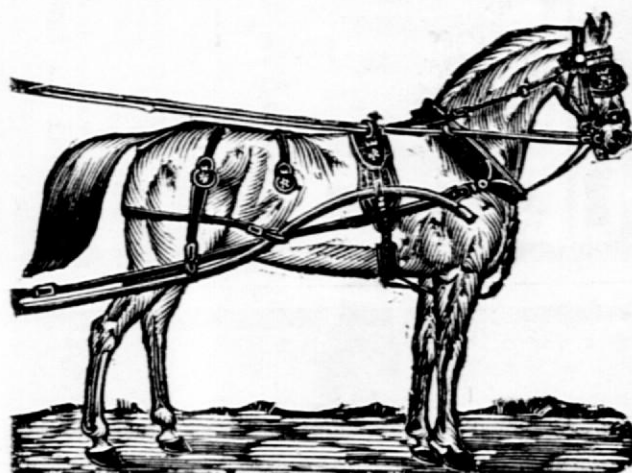
Pravz-

mem ubl-

ranje in

poprav-

ljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösen-dorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lohav, Th. Mann-borg v Lipskem. Za vsak, pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojevalnina. — Delna plačila.



JOSIP STUPICA

jeremenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.

Priporočam svojo zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebšline.

— Cene nizke. —

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode kravat za gospode toaletnega blaga

dalje

ščetilca za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd. Iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

Pred škofijo št. 21.

Vodni zdravilni zavod

kopališče Kamnik na Kranjskem

Postaja c. kr. drž. železnic.

1472-3

Vse vodno zdravljenje, (sistem Priesnitz, Wienternitz in Kneipp) solčne, elektriške kopeli in kopeli z ogljikovo kislino, zdravljenje s suhim vročim zrakom, masaža in zdravilna gimnastika, zdravljenje z elektriko. Prospekti zastoj. Sezija od 20. maja do septembra. Zdravniški vodja dr. R. Wackenreiter.

Zadnji teden! Žrebanje nepreklicno dne 5. maja 1906.

Loterija za ogrevalne sobe

1500 dobikov, 55.000 kron vrednosti. Glavni dobiček 30.000 K vrednosti. — Srečke po 1 K.

Dobivajo se po vseh trafikah, loterijskih kolekturah, menjalnicah, in pri loterijski upravi dunajskega dobrodelnega društva za ogrevalne sobe na Dunaju, I., Spiegelgasse št. 15.

1167-5

Razpis službe.

V deželni bolnici v Ljubljani sta popolniti

dve mesti sekundarijev.

Vsak sekundarij dobi adjutum letnih 1200 K in 20% draginjsko do-klado ter prosto stanovanje. Prošnje za eno teh mest je vložiti

do 20. maja 1906

pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

1550

dne 26. aprila 1906.

Častito občinstvo si usojam že sedaj opozarjati na to, da bom otvoril v teku meseca majnika

na Mestnem trgu št. 19

najelegantneje opremljene

4 zajtrkovalnice.

Obenem bom svojo trgovino z delikatesami bogato založil s svežim blagom, da bom tako vstanu, ob zmernih cenah in po šteti postrežbi zadostiti vsem zahtevam p. n. občinstva.

Cenj. obiskovalcem vinarne je na razpolago

elektriški pianino.

Obilega obiska prosi vnaprej

J. C. Praunseiss.

1501-3

CES. in KRALJ. DVORNI ZAVOD ZA UNIFORMIRANJE

Ustanovljeno leta 1846.

F. M. NETSCHER

Ustanovljeno leta 1846.

Resljeva cesta št. 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 37.

'pri veliki tovarni'

Prva in največja zaloga narejenih oblek na Kranjskem za gospode, dame, dečke in deklice.

Radi prenapoljene zaloge otročjih kostumov in havelokov polovico cenejš.

Obleke po meri izgotavljam fino, točno in trpežno.

Fina postrežba in najnižja cena.

1543-1

Največja izbira

najboljših in najcenejših

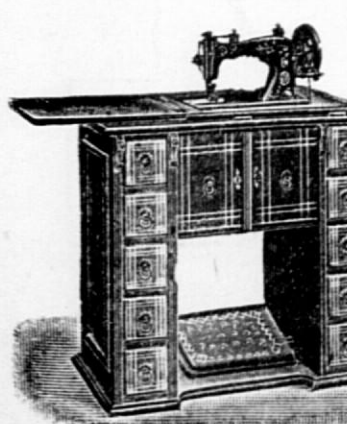
dvokoles in šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jamstvo. * Vezanje poučujemo brezplačno. * Lastna delavnica za poprave.

IVAN JAX in SIN

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.



256-17

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

1149-3

Zahtevajte samo
SELLE & KARY-jev

FREDIN

Najboljše
čistilno sredstvo
za vsako boljše obuvale
rumeno in črno.
Posebno priporočljivo
za čevlje iz boxcalla,
oscarla, cheureaux-
in lakovega usnja.
DUNAJ XII.1.

J. BANN

izdelovalec vozov

na Dunajski cesti št. 31

priporoča zalogo novih in obrabljenih

VOZ

od navadne do najfineše izdelave po najnižji

ceni. Izvršuje tudi vsa popravila.

Sprejmejo se **trije učenci** za

sedlarsko obrt.

1165-5

Naznanilo.

Odbor zadruga pekov in kolačnikov za Ljubljano in Spodnjo Šiško naznanja s tem sl. občinstvu, da je na obnem zboru, ki je bil dne 26. t. m., sklenil, prošnji zveze pekovskih delavcev v Avstriji, ozir. krajne skupine v Ljubljani, ugoditi, da ne bo noben pekovski mojster v torek, dne 1. maja sprejemal tujega kruha v peko in da sploh ta dan ne bode kakor običajno popoldne svežega kruha. To pa radi tega, ker hoče imeti vse delavstvo 1. maj za praznični dan.

1555

Najkoristnejša
darila so
SINGERJEVI
šivalni stroji.



Naprodaj so v vseh
prodajalnicah
s tem polegstoječim
kazalom.

53-17

SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Filijalke: Postojna, Kočevje, Kranj, Novo mesto.

Knjižna novost!

A. Škerce:

Mučeniki.

Slike iz naše protireformacije.

Cena: broš. z izvirno risbo na naslovni strani 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h, po pošti 20 h več.

Ta najnovejša Škerceva pesniška knjiga obsega petdeset epskih pesnitev iz zgodovine slovenske proti reformacije. Reakcija zoper protestantizem se je bila začela že za Trubarja. Ko pa je zasedel ljubljansko škofijsko stolico Tomaž Hren, so se začeli hudi časi za slovenske protestante. To reakcijo nam slika Škerce v plastičnih epskih pesnitvah na podlagi zgodovine in v njenem duhu. Vsak izobražen Slovenec se mora zanimati za zgodovino svojega naroda, torej tudi za slov. protestante, ki so po dolgem upiranju podlegli kot pravi mučeniki za svoje prepričanje, tako, da jim mora izkazovati svoje simpatije in spoštovanje vsak napreden Slovenec.

54-43

Knjiga je izšla v založbi

Lav. Schwentnerja
v Ljubljani.

Priporočljivo!!

Perilo
za gospode in gospe.



Domach izdelki!
Narejeno v lastni šivalnici tako ceno in prvo dobro!

ANTON ŠARC v Ljubljani :: ::
Sv. Petra cesta 8.

Klobuke
cilindre in
čepice

v najnovejših
faconah in v velikih izberah

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

Iv. Fabiana nasl.	Fr. Kham.	Peter Lassnik.	Karl Planinšek.	Anton Stacul.
Anton Korbar.	Ant. Kanc, drog.	Alojzij Lilleg.	Jos. Pollak.	Fran Stupica.
F. Grošelj.	Mihael Kastner.	A. Mehle.	A. Sušnik.	Ferd. Terdina.
Adolf Hauptmann.	Edmund Kavčič.	P. Mencinger.	M. E. Supan.	Uradniško kon-
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Murnik.	A. Sarabon.	sumno društvo
Ivan Jebračin.	Josip Kordin.	J. Perdan.	Viktor Schiffer.	
Ant. Ječminek.	Anton Krisper.	Vaso Petričič.	M. Spreitzer.	

Bled: Oton Wölfling.	Kranj: Fran Dolenc, Ivan	Radovljica: L. Fürsager, Fr.
Crnomelj: Andrej Lackner,	Majdič, Karl Šavnik, le-	Homann, Oton Homann.
Karl Müller, B. Schweiger,	karnar „pri sv. Trojici“, J.	Sodražica: Ivan Levstik.
Anton Zurec.	Krenner, R. & E. Ross.	Siška: J. C. Juvancič.
Draga: P. S. Turk.	Litija: Lebinger & Berg-	Skofja loka: E. Burdych
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	mann.	M. Zigon. 1301-17
Idrija: A. Jelenec, Josip Se-	Lož: F. Kovač.	Travniki: G. Bartol.
petavec, Valentin Lapajne.	Mirna: Josip Schuller	Trebnje: Jakob Petrovčič.
Kamnik: E. Hayek, J. Klemen-	Mokronog: J. Errath, B. Šbil,	Ivan Zernatto.
čič, J. Koschier, Fr. Subelj.	„pri škofu“, Peter Strel.	Tržič: Frid. Rathhark.
Kočevje: F. Jonke nasl. R. Ko-	Novo mesto: Küssel & Kon-	Velike Lašče: Ferdinand
ritnik, Fr. Loy, P. Petsche,	čan, A. Pauser, F. Pletersky,	M. Doganoc.
J. Röthel, M. Rom, F. Schlei-	I. Picek.	Vipava, — Vrhpolje: Fran
mer, F. Göder, r. F. Verderber	Polhov gradec: J. A. Leben.	Kobal.
Kostanjevica: Alojzij Gač.	Postojna: A. Ditrih, G. Pikel.	Vrhnika: D. Šetinc, R. Rutner
Krško: F. X. Aumann sin,	Radeče: Ivan Haller, J.	Zagorje: R. F. Mihelič.
R. Engelsberger.	Trepečnik, I. občno rade-	Iv. Müller sen.
	ško konsumno društvo.	Žužemberk: Jak. Derean.

Tvrdba I. PERDAN v Ljubljani

na Cesarja Jožefa trgu šte. 12

ima vedno veliko zalogo

dovskega in trboveljskega portland in roman cementa

po najnižjih cenah.

1476-2